

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton ammattilehti • 102. vuosikerta 5.1.2026

1 | 26

Tällainen oli
journalismin
vuosi 2025

s. 20

”Voiko
toimittaja
vihata
uutistystötä?”

s. 9

Talous-
toimittajan
paikka
osoittautui
huijaukseksi

s. 38

Minna Ala-Heikkilä tekee
juttuja sairaudestaan
mutta kavahtaa
minäjournalismia. 12

KUVA: MARJAANA MALKAMÄKI

Kuka kanteen:
Lumikki, Pocahon-
tas, Tähtäpää vai
Vaiana? Sitä miettii
Prinsessa-lehden
Anna Hietaneva.

s.28

Maaseudun
Tulevaisuus
tuo Jussi
Orellin
Turusta
Helsinkiin.
s.37

Puheenjohtaja
Marjaana
Varmavuori
vastasi
kohtuuttomiin
väitteisiin.

s.10

Marja Honkonen • marja.honkonen@journalistiliitto.fi

Media-alan alkava vuosi kaipaa valopilkkuja

Media-alan vuosi alkaa jo toista kertaa peräkkäin synkkänä. 25 Suomen tietotoimiston työntekijää saattaa saada potkut, heistä suurin osa toimituksesta. Joulukuussa alkaneet muutosneuvottelut jatkuvat näillä näkymin helmikuulle saakka.

STT:n pääluottamusmiehenkilön **Hannu Aaltosen** mukaan ainoa valopilkku on se, ettei uutistoimistoa ajeta kokonaan alas.

Toimitusjohtaja **Kimmo Laaksonen** kuvasi *Suomen Lehdistön* haastattelussa uutistoimiston käyvän läpi yhtä aikaa ”sydän- ja keuhkoleikkauksia”. *Uutissuomalaisen* mukaan toimittajia aiotaan korvata tekoälyllä. Valtion mediatuki, edes siltarahaus, antaa yhä odottaa itseään.

Viime vuonna samaan aikaan oli käynnissä Ylen muutosneuvottelujen ensimmäinen kierros. Kesään mennessä yhtiöstä oli kadonnut yli 300 työpaikkaa, eikä luvussa edes ole mukana päätyneitä määräaikaissuusia.

Kun STT:n irtisanomiset suhteuttaa yhtiön työntekijämäärään, ne voivat pahimmillaan olla jopa Ylen irtisanomisten mittaluokkaa kovempia.

Ei ihme, jos uran rakentaminen media-alalla tuntuu juuri nyt näköalattomalta.

SILTI TAMMIKUUN ON MYÖS vuoden toiveikkainta aikaa. Sadat uudet media-alan ammattilaiset hakevat kesätyöpaikkoja toimituksista ympäri Suomea. STT ei muutosneuvottelujen vuoksi ole mukana loppiaisen jälkeen alkavassa ”yhteishaussa”, mutta vuoden tauon jälkeen Yle jälleen on.

Kilpailu on kovaa, ja moni taitava tekijä jää vaille ansaitsemaansa näytönpaikkaa. Silti tuhansien lähetettyjen hakemusten joukossa ovat myös ne, jotka poikivat ennen pitkää vakipaikan, ehkä jopa unelmatyön.

Joku pääsee tekemään ensimmäisen skuupinsa. Joku ottaa pysäyttävän uutiskuvan. Jon-

KUVA: EEVA ANUNDI

Viestijä Pi Mäkilä ihmettelee, miksi rekikoirien kaltoinkohtelu ei saa yhtä paljon huomiota kuin Ähtärin pandat.

s.34

”Ei ihme, jos uran rakentaminen media-alalla tuntuu juuri nyt näköalattomalta.”

kun sukulaiset soittavat äidille, kun autoradi-
on uutisia lukee tuttu ääni.

Moni pääsee kokeilemaan ammattia, joka
on monen mielestä maailman paras. Jos he
ovat onnekkaita, he ovat kesän jälkeen samaa
mieltä.

Ja jos media-ala haluaa pitää heistä kiinni,
tarjolla on oltava muutakin kuin synkkyyttä.

MEDIA-ALAN URANÄKymiä Ei tuki ole syytä kaunis-
tella. Kun toimitusten vuoden 2024 nuppiluku-
ja vertaa vuoteen 2010, väki on todella vähen-
tynyt: Esimerkiksi *Lapin Kansan* ja *Aamulehden*
toimitukset ovat kutistuneet alle puoleen enti-
sestä. Myös *Itä-Savosta* ja *Kalevasta* on kadonnut
lähes puolet paikoista.

Tiedot käyvät ilmi **Heikki Hellmanin, Mikko
Grönlundin, Nelli Jäntti-Tuomisen, Katja
Lehtisaaren ja Risto Suikkasen** STT:n tilannet-
ta käsittelevästä tutkimusartikkelista *Media &
viestintä* -lehdessä. Analyysissään mediatutkijat

uumoilevat, ettei kertaluontoinen siltarahoit-
us tai edes pysyvä valtionapu välttämättä riitä
STT:n pelastamiseksi.

Mutta uutiset eivät tule lehtiin tyhjästä, jon-
kun on ne tehtävä, tutkijat toteavat.

Ja niin kauan kuin jonkun on tehtävä uutisia,
niin kauan journalisteilla on töitä.

Vähemmän? Kyllä. Osin erilaisissa työku-
vissa kuin nykyisin? Todennäköisesti.

Mutta töitä yhtä kaikki.

MEDIA-ALAN UUTEEN VUOTEEN soisi hippusen toi-
veikkuutta. Loppuvuodesta 2025 sitä toivat
esimerkiksi *Uuden Jutun* 10 000 uutta tilausta ja
Keski-suomalaisen miljoonainvestointi uuteen
urheilujulkaisuun.

Työpaikkoja on ollut avoimina monissa toi-
mituksissa, kovin harvoin ja tipoittain, mutta
silti avoimina.

Vastaavia valopilkkuja tarvitaan myös tänä
vuonna. ●

KUVA: KAI WIDELL

Kristian Kurki var 40
när han tänkte att han
kanske ännu skulle
hinna göra något åt
sin tonårsdröm – att
bli journalist.

s.32

Tiukkenevat
juttuformaatit
kaventavat
journalismin
aihevalikoimaa.

s.22

Kannen/takakannen kuva: Usva Torkki

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti 102. vuosikerta
5.1.2026

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA /
ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Marja Honkonen 050 379 9108

TOIMITUSSIHTEERI /
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT / REPORTRAR
Nina Erho 050 379 8155
Manu Haapalainen 050 501 0716

ULKOASU / LAYOUT
Heli Saarela 050 470 0016

SÄHKÖPOSTIT
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.slaktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET / BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@atex.com

PAINO / TRYCKERI
Botnia Print, Kokkola
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA / UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330
PL 252, 00531 Helsinki

SEURAAVA JOURNALISTI 2 / 2026
ILMESTYY 13.2., AINEISTO 4.2.

ILMOITUSMYynti:
www.journalisti.fi > ilmoittajille
044 755 5002

Media vääristää suomalaiselokuvien näkyvyyttä maailmalla, väittää Kalle Kinnunen

Kalle Kinnunen, teksti • Aapo Huhta, kuva

KALLE KINNUNEN,

48

- Elokuviin ja audio-visuaaliseen alaan erikoistunut vapaa toimittaja ja tietokirjailija sekä dokumenttielokuvien käsikirjoittaja ja tuottaja.
- Suomen Kuvalehden elokuvakriitikko vuodesta 2006.
- Kirjoittanut muun muassa Suomen elokuvasäätiön historiikin *Elokuvasäätiön tuella. Suomalaista elokuvaa tekemässä 1969–2019* (SKS 2019) ja toimittanut suomalaisen klubikulttuurin ja teknomusiikin historia-antologian *Kone-Suomi* (Khaos 2017).
- Sai Elokvataiteen valtionpalkinnon 2019 ainoana toimittajana tai kriitikkona palkinnon 57-vuotisen historian aikana.

Omakustanne-elokuva *Delivery Runin* tekijät tuskin osasivat odottaa, miten hyvin heidän mediapelinsä toimii.

"Amerikan valkokankaille ilman tuotantotukea", otsikoi *Helsingin Sanomat*.

"Suomalaispariskunta teki uskottoman 'taikatemppun': Indie-elokuva 38 maahan ilman julkista

tukea", hehkutti MTV Uutisten nettioitsikko.

Ilta-lehti julisti *Delivery Runin* kivunneen peräti "maailman suosituimpien" elokuvien joukkoon, inspiraatioon ohjaaja **Joey Palmroosin** Instagram-video.

Uutisointi oli hurmosta, jossa ei faktoja tarkastettu tai asetettu kontekstiin.

Kun *Ilta-lehti* kertoi leffaa esitettävän "elokuvateattereissa lähes 40 maassa, mukaan lukien ympäri Yhdysvaltoja", kumpikin väite oli pielessä.

Tosiasiassa "Yhdysvaltojen teatterilevitys" tarkoitti muutamia näytöksiä yhteensä kuudessa salissa esimerkiksi Minnesotassa ja Georgiassa. Sillä ei saatu juuri blogiarviota enempää huomiota koko englanninkielisessä maailmassa, mutta Suomessa se oli mediatäky ja juhlan paikka.

Ylläksellä kuvatussa halpisjännäriissä brittiläinen televisiokasvo **Alexander Arnold** pakenee hirmuista aura-autokuskia, jota näyttelee **Jussi Lampi**. Juttu lokahtaa kauhugenreen, jolle on tietty tilaus maailmalla.

Leffaa on toki myyty ympäri maailmaa – nettivuokraamoihin. Kyllä niihin elokuvia mahtuu.

ELOKUVAN MAAILMANVALLOITUSTA ei ehkä ole ihan helppo tarkastella, jos siitä ei löydy hakukoneilla tietoa. Mutta juuri sen pitäisi herättää kysymyksiä.

Aiemmin Suomessa uutisoitiin elokuvantekijöiden tiedotteiden perusteella jos jonkinlaisia festivaalimenestyksiä. Arvostetut palkinnot ja kutsut kissanristiäisiin menivät iloisesti sekaisin.

Kun tiedonlähteinä nyt ovat tekijöiden omat väitteet ja somepäivitykset, pitäisi median edes yrittää suhteuttaa asioiden merkityksiä. Piskuiset nettijakelut ja *Sisu 2* -elokuvan pohjoismaisittain ennennäkemättömän laaja elo-

kuvateatterilevitys ympäri maailmaa näyttäytyivät maraskuussa samanarvoisina saavutuksina.

Aiemmin **Juho Oikarisena** tunnettu ohjaaja **Palmroos** ja hänen puolisonsa, someinfluensseri **Dora Palmroos** eivät ole valehdelleet haastatteluissa. Ihanasta altavastatatarinasta kiihtyneet mediamme vain vetivät mutkat suoraksi, kun tekijät heittivät julkisuuteen sopivasti valittuja numeroita.

Toimittajat tarraavat annettuihin julkisuustäkyihin, mutta oma uutishankinta kulttuuriaiheista vaikuttaa liian työläältä.

Delivery Run ei ensi-iltaviikollaan Suomessa yltänyt edes kahdenkymmenen katsotuimman elokuvan joukkoon. Aiemman julkisuuden kanssa erittäin rajussa ristiriidassa olevaa tietoa tekijät eivät tietenkään medialle tyrkyttäneet, joten tätä ikävämpää asiaa ei uutisoitu.

SEURAAVA MENESTYSTARINA oli nurkan takana. *Tonttu*-elokuva hehkutettiin, kuinka se on myyty 35 maahan.

"*Tonttu*-elokuvan pääroolissa nähdään mahdollinen seuraava **Natalie Portman**", ennusti *Turun Sanomat*.

"Lapissa kuvattua suurttuotantoa on verrattu jopa *Harry Potteriin*", otsikoi Yle.

Potter-vertauksen lähde oli tuottaja-ohjaaja **Joonas Berghäll**, joka siteerasi "kansainvälisiä rahoittajia". Asiaa myöhemmin kysyessäni Berghäll kertoi, että kehujat ovat tahoja, joiden kanssa hän neuvottelee *Tontun* jatko-osasta. Potentiaalisten yhteistyökumppanien ylistysmoitteja voi pohtia.

Berghäll myönsi, että elokuvateattereihin *Tonttu* pääsee Suomen ja Ruotsin lisäksi varmuudella ainoastaan saksankielisessä Euroopassa.

Ilta-lehden mukaan *Delivery Run* on saanut "poikkeuksellista näkyvyyttä ympäri maailmaa". Sitä on yhä vaikea löytää. Elokvabisneksen merkittävimmät mediat *Variety* ja *Deadline* eivät näe "taikatemppuja" tai "suurtuotantoja".

Delivery Runin menestyksestä ei ole kirjoitettu sanaakaan. *Tontusta Variety* kertoi, että kaupat on tehty IVY-maihin, Lähi-itään, Pohjois-Afrikkaan sekä entisen Jugoslavian maihin.

Suomimedian kautta saa joskus kovin vääristyneen kuvan siitä, millaisia ovat suomalaisen elokuvan markkinat maailmalla. •

KUVA: LIISA HUIMA

Media-alan täydennyskoulutukselle olisi kova tarve. Haaga-Helian toimittajakoulutuksen johtajan Kaijaleena Runstenin mukaan tuoreetkin alumnit kertovat kaipaavansa digitaalisten päivitysten.

Media-ala tarvitsisi täydennyskoulutusta, mutta oppilaitosten ei kannata tarjota sitä

Nina Erho, teksti • Liisa Huima ja Teemu Kuusimurto, kuvat

41

Pressikortti on tärkein syy kuulua Journalistiliittoon. 41 prosenttia liiton Journalistiliiton järjestökuvatutkimukseen vastanneista on tätä mieltä. Seuraavaksi tärkeimpiä syitä ovat työehtosopimukset ja avun saaminen ongelmatilanteissa. Moni ei kuitenkaan tarvitse erityistä syytä, vaan liittoon kuuluminen on kyselyn mukaan itsestäänselvyys.

Lähde: Journalistiliitto / Iro Research Oy

Journalistin viime vuoden luetuin juttu verkossa oli uutinen Hilla Groupin irtisanomista päätoimittajasta ja paikallislehtien johtajasta. Irtisanomisten taustalla oli yhtiön tulehtunut tilanne. Myöhemmin toimitusjohtaja **Mikko Luoma** jätti tehtävänsä. Lue lisää: **Journalisti.fi**

Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa alkaa 12. tammikuuta vuoden kestävä datajournalismin täydennyskoulutus. Se on harvinainen tapaus. Syynä ovat resurssit ja raha, sanoo toimittajakoulutuksen johtaja **Kaijaleena Runsten**.

"Nykyinen henkilöstö on sidottu perustutkinto-opiskelijoiden opetukseen ja ohjaukseen, johon on tietty valtion budjetista tuleva korkeakoulujen rahoitus. Osaamista täydennyskoulutuksen järjestämiseen olisi, mutta aika ei riitä edes sen suunnitteluun. Sen toteuttamiseen tarvittaisiin erillistä rahoitusta", Runsten sanoo.

Media-alan täydennyskoulutukselle olisi kova tarve. Runstenin mukaan tuoreetkin alumnit kertovat kaipaavansa digitaitojen päivytystä. Ajantasainen osaaminen on myös innovaatioiden edellytys.

"Pelkät perustutkinnot eivät vie alaa eteenpäin. Tarvitsemme myös ammatissa toimivien osaamista", Runsten sanoo.

Oppilaitosten kuitenkin kannattaa keskittyä perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden kouluttamiseen, sillä ne saavat opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) rahoitusta pääasiassa valmistuneiden mukaan.

"Opetusministeriön rahoitusmallin vuoksi meillä ovat ensisijaisia omien tutkinto-opiskelijoidemme opinnot. Muille kohderyhmille, kuten täydennyskoulutettaville, tarjoamme samoja opintojaksoja", sanoo yliopistonlehtori **Kari Koljonen** Tampereen yliopistosta. Hän koordinoi journalistiikan kurssitarjontaa.

Koljosen mukaan OKM:n rahoituksesta yliopistolle 30 prosenttia tulee valmiista kandidaatin- ja maisterintutkinnoista ja kolme prosenttia jatkuvasta oppimisesta.

Tutkintojen osalta on selvää, paljonko yhdestä valmistuneesta saa rahaa. Täydennyskoulutuksen rahoituksen suhde sen tuloksiin on paljon monimutkaisempi, Koljonen sanoo.

"Ministeriön rahoitusmalli ei motivoi täydennyskoulutukseen yhtään. Rahoituksen takia jouddumme miettimään, miten saamme aikaan lisää tutkintoja ja opiskelijat suorittamaan ne tavoiteajassa. Täydennyskoulutus ei ole meille keskeinen kysymys. Se on valitettava tilanne, mutta näin se vain on."

Journalistiliiton puheenjohtaja **Marjaana Varmavuori** pitää tilannetta media-alan työllisyysnäkömiä ajatellen hankalana.

"Koulutuksen rahoitusmalli ohjaa korkeakoulut

tuottamaan mahdollisimman paljon tutkintoja. Se ei ole kestävä", Varmavuori sanoo.

"Ei ole realistista olettaa, että journalistien tarve työmarkkinoilla kasvaa. Missään nimessä koulutusmääriä ei siis pidä ainakaan kasvattaa. Pitkällä aikavälillä niitä pitää ennemmin vähentää, mutta ajankohdasta ja vähentämisen tavasta pitää keskustella. Journalisteja tarvitaan myös tulevaisuudessa, mutta sitä on vaikea arvioida, mikä määrä."

"Pelkät perustutkinnot eivät vie alaa eteenpäin. Tarvitsemme myös ammatissa toimivien osaamista."

Kaijaleena Runsten, Haaga-Helian toimittajakoulutuksen johtaja

Varmavuori siirtäisi koulutuksen painopistettä perustutkinnoista täydennyskoulutukseen.

"On paljon isompi panostus kouluttaa ihminen kokonaan uudestaan kuin se, että hän saa sopivaa täydennyskoulutusta ja päivittää osaamistaan. Tämä koulutuksen rahoituksen valuvika pitäisi muuttaa."

HAAGA-HELIA HAKI datajournalismikoulutukselleen hankerahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä jo noin vuosi sitten mutta ei saanut. Silloin mukana hakemassa oli myös media-alan työnantajia. Nyt alkavan koulutuksen Haaga-Helia järjestää yksin taustayhteisönsä Helia-säätiön tuella.

Koulutus maksaa osallistujalle 360 euroa, ja se järjestetään kokonaan verkossa. Pääopettajana toimii datajournalisti ja yrittäjä **Juuso Koponen**, joka on opettanut koulussa aiemmin osa-aikaisesti. Näin kurssin opetus ei ole pois perustutkinto-opiskelijoilta.

"Toki kokoaikaistenkin opettajiemme työsuunnitelmissa on jonkin verran liikkumavaraa, mutta viittä kokonaista opintojaksoa niistä ei tuosta vaan oteta", Runsten sanoo.

Tampereen yliopistolla oli aiemmin oma media-alan täydennyskoulutuskeskus. Nykyään se tarjoaa työssäkäyville avoimen yliopiston maksullisia, viiden opintopisteen laajuisia

"Olen välttänyt tuollaista ja jatkanut normaalilla sisällölläni: arvioinut kirjoja ja juonut viiniä."

Helsingin Sanomien toimittaja **Milla Palkoaho** *Journalistin* jutussa, joka käsitteli toimituksen johdon puuttumista hänen Gaza-aiheiseen somepostaukseensa. Juttu on *Journalistin* kolmanneksi luetuin viime vuonna.

Journalistin viime vuoden toiseksi luetuin juttu verkossa käsitteli työntekijöiden murskamoitteita Ylen alkuvuoden irtisanomiskaaoksesta. "Tämä homma on ollut aivan kaffaa", yksi haastatelluista kiteytti kritiikin. Lue lisää: **Journalisti.fi**

kursseja. Täydennyskoulutukseksi sopivat erityisesti journalismin erikoisalojen verkkokurssit.

Vuosina 2022–2025 Tampereen yliopisto järjesti laajemman datajournalismin opintokokonaisuuden. Sen rahoitti Helsingin Sanomain säätiö.

”Ei meillä ollut rahoituskauden jälkeen omia voimavaroja ylläpitää sitä”, Kari Koljonen sanoo.

Koljonen korostaa, että vastuu täydennyskoulutuksesta kuuluu muillekin kuin yliopistoille ja ammattikorkeakouluille. Isot työnantajat kouluttavat työntekijöitään, mutta miten käy niiden, joita työnantaja ei kouluta?

”Ammattiliittojen ja työnantajapuolen pitäisi osaltaan huolehtia siitä, että henkilöllä, joka kokee tarvitsevansa lisää osaamista ja sen päivittämistä, on mahdollisuus saada töistä vapaata ja löytää toimivaa koulutusta”, Koljonen sanoo.

MARJAANA VARMAVUORI MUISTUTTAU, että lehdistön ja kustannusalan työehtosopimukset sisältävät koulutussopimuksen ja niin sanotut tako- ja kako-päivät.

Tako tulee sanoista toimituksellisen henkilöstön ammatillinen kehittämisohjelma. Kako on sama asia kustannusallalla.

”Toki Medialiiton viesti on viime aikoina ollut, että koulutuksesta, johon päiviä käytetään, pitää jatkossa olla entistä suuremmin työssä hyötyä”, Varmavuori sanoo.

Esimerkiksi media-alalla täydennyskoulutukselle on paljon tarvetta digitaalisen murroksen ja tekoälymurroksen takia. Siihen nähden on Varmavuoren mielestä kummallista, että maan hallitus tukkii koko ajan lisää mahdollisuuksia kehittämään osaamista.

Petteri Orpon (kok.) hallitus poisti vuonna 2024 aikuiskoulutustuen ja aikoo rajata saman tasoiseen korkeakoulututkintoon johtavien opiskeluoikeuksien määrän yhteen. Toisaalta hallitus haluaa lisätä korkeakoulutettujen määrää, mikä vaatii lisää aloituspaikkoja.

”Osaamisen kehittäminen parantaa mahdollisuuksia pysyä töissä, työllistyä uudestaan ja varmasti myös työn tuottavuutta. Silti aikuiskoulutustuki loppui, eikä edes vuorotteluvapaalle pääse niin, että voisi opiskella omalla kustannuksellaan”, Varmavuori sanoo.

Vaikka Suomeen saataisiin mediatuki tai mediapoliittinen ohjelma, joka parantaisi journalistisen median toimintaedellytyksiä, se on työpaikkojen vähenemiselle vain jarru, Varmavuori sanoo.

”Ellei sitten EU-tasolla saada tehtyä ratkaisuja, joilla digijättien osuutta mainosrahasta kavenne-

KUVA: TEEMU KUUSIMURTO

”Osaamisen kehittäminen parantaa mahdollisuuksia pysyä töissä ja työllistyä uudestaan. Silti aikuiskoulutustuki loppui, eikä edes vuorotteluvapaalle pääse niin, että voisi opiskella omalla kustannuksellaan”, Marjaana Varmavuori sanoo.

taan ja journalistinen media alkaa saada enemmän.”

KAIJALEENA RUNSTEN SANOO ymmärtävänsä hallituksen linjausta rajata opiskeluoikeuksia.

”Silti työtä tai alaa vaihtamassa olevilla aikuisilla pitäisi olla mahdollisuus hankkia uutta osaamista. Lisäksi journalistina työskentelee ihmisiä, jotka ovat tulleet alalle muun kuin journalistikoulutuksen kautta. He kaipaavat ammattiosaamisaan vahvistusta”, Runsten sanoo.

Runstenin mielestä yksi mahdollisuus lisätä täydennyskoulutusta on korkeakoulujen yhteistyö.

”Kaikki kuusi journalistikoulua voisivat tuoda yhteiseen kasaan jotain. Esimerkiksi kuudesta opintojaksosta kolme voisi olla jonkun ja kolme jonkun toisen oppilaitoksen toteuttamia. Mukaan saataisiin parhaat opettajat eri puolilta maata eikä syntyisi kilpailua. Siihen olemme turhan pieni maa.”

Tampereen yliopistossa säätiörahoitteinen täydennyskoulutus jatkuu syksyllä 2026. Yliopisto ja työelämäprofessori **Matti Apunen** saivat marraskuussa 2025 Media-alan tutkimussäätiöltä rahoituksen AI-akatemiaan, joka järjestää koulutusta tekoälystä nimenomaan pienempien tiedotusvälineiden toimittajille.

”Teemme yhteistyötä suoraan mediatalojen kanssa, mutta suunnitteilla on myös yliopistokurssi, jolle otetaan sekä maisteriopiskelijoita että työelämästä tulevia oppijoita”, Kari Koljonen sanoo. ●

Journalisti pyysi haastattelua täydennyskoulutuksen rahoitusmallista myös kahdelta eri virkahenkilöltä opetus- ja kulttuuriministeriöstä mutta ei saanut sitä.

JSN:N RAHOITUS PYSYY ENNALLAAN

Julkisen sanan neuvoston rahoitus pysyy tänä vuonna samalla tasolla kuin vuonna 2025. JSN:n vuosibudjetti on 505 000 euroa. Siitä vastaavat pääosin mediayritykset sekä valtio 102 000 euron osuudellaan.

Puheenjohtaja **Eero Hyvönen** on tyytyväinen, että Suomen hallitus ei toistamiseen ehdottanut JSN-rahoituksen pienentämistä. Hän muistuttaa, että JSN-tuki on säästötoimi.

”Toivottavasti oikeusministeriössä muistavat, että yhtä ainoata sananvapauslain mukaista vastineeseen tai oikaisun julkaisuun liittyvää tapausta ei ole mennyt oikeuskäsitelyyn. Ei montaa oikeustapausta tarvittaisi, että satatuhatta euroa palaisi oikeudessa”, Hyvönen sanoo.

Leena Meren (ps.) johtama oikeusministeriö kaavaili JSN:n tuen lakkauttamista, mutta hallitus päätyi pienentämään rahoitusosuutta noin neljänneksellä vuodelle 2025.

Manu Marttinen

EPÄTETOISUUS PIINAA STT:N HENKILÖSTÖÄ

Suomen tietotoimiston muutosneuvottelut alkoivat keskiviikkona 10. joulukuuta. Neuvotteluiden ennakoidaan jatkuvan helmikuun loppuun saakka. Neuvottelujen piirissä on kaikkiaan 88 henkilöä, ja niiden arvioidaan johtavan enintään 25 henkilötövuoden vähentämiseen.

STT:n tulevaisuus on ollut epävarma, kun Sanoma ilmoitti syyskuussa lopettavansa uutistoimiston palveluiden käyttämisen ainakin osin.

STT:n pääluottamushenkilö **Hannu Aaltosen** mukaan työntekijöiden epätietoisuus on muutenkin suurta.

”Kyllähän tämä on todella raskasta, kun epävarmuutta on kestänyt jo nyt syyskuusta saakka.”

Manu Haapalainen

OIKAISU

Journalistin 10/2025 jutussa Liiton tekoälyselvitys valmistui oli kirjoitettu tekoälytyöryhmän jäsenen **Nina Tarvaisen** etunimi virheellisesti muotoon Niina.

LEHTIKUVITUKSIA TALLENTAVA HANKE SAI LISÄRAHAA

Grafian, Kuvittajat ry:n ja Journalistisen kulttuurin edistämissäätiön Jokesin lehtikuvitusten arkistointihanke saa jatkoa C. V. Åkerlundin mediasäätiön apurahan turvin. Säätiö myönsi hankkeelle loppuvuonna 105 500 euron apurahan.

Apuraha käytetään tänä ja ensi vuonna uusien lehtikuvituslahjoitusten vastaanottamiseen, arkistointiprosessien vakiinnuttamiseen ja lehtikuvituksen aseman vahvistamiseen.

Kansallinen lehtikuvitusarkisto -hanke on kerän-

nyt Museoviraston ylläpitämään Journalistiseen kuva-arkistoon tähän mennessä **Mika Launiksen**, **Virpi Talvitien**, **Tiina Pajun** ja **Lasse Rantasen** lehtikuvitustuotantoa.

Marja Honkonen

Saako toimittaja inhota uutistyötä?

Onko toimittaja huono toimittaja, jos ei piittaa skuupeista, uutisvoitoista, uutistapahtumista tai siteerauksista muussa mediassa? Tarkemmin sanottuna: Olenko minä huono toimittaja, koska en piittaa näistä asioista?

Olen miettinyt kysymystä kohta 30 vuotta eli koko työurani ajan. Aloitin urani *Helsingin Sanomien* uutistoimituksessa, mutta siirryn nopeasti ensin viikko- ja sitten kuukausilehteen, kunnes lopulta kirjoitin tietokirjaa kolme vuotta.

Pärjäsin uutistyössä kohtuullisesti, mutta sieluni ei koskaan ollut siinä mukana. Inhosin tunnetta, että olen repäissyt nopeasti kasaan jotakin uutisen kaltaista, enkä mitenkään voi olla varma, olenko oikeasti ymmärtänyt tai kuvannut tapahtumaa oikein ja onko valitsemani näkökulma perusteltu.

Väistelin siis uutisdeskiä ja kirjoittelin sivumalla feature-artikkeleitani, kuten pitempiä, ajatompia ja enemmän kerrontaan panostavia juttuja tuolloin kutsuttiin. Lopulta poistuini toimituksista 15 vuodeksi. Työskentelin osan ajasta vapaana toimittajana ja osan konsulttina.

Tämän vuoden alussa palasin ajankohtaisjournalismiin. Mutta onko minun kaltaiselleni toimittajalle tarvetta nykymediassa?

POISSAOLONI AIKANA journalismin rytmi, työkalut, mittarit ja talous ovat kaikki muuttuneet. Kuten eräs työkaverini urani alkuvaiheilta äskettäin totesi: on tämä aika eri risteily kuin mille me aikoinaan nousimme.

Onhan se. Uutismediassa julkaistaan skuppeja ja tutkivaa journalismia tasolla, jollaista en urani alkuvaiheilta juuri muista. Toimittajien ammattaito ja nopeus ovat nähdäkseni edenneet ja teknologia on luonut aivan uudet tietovarannot ja niiden kaivamisessa auttavat työkalut. Uutisnälkäkin on kenties vain kasvanut.

Toisaalta samaan aikaan juttujen tulva on luo-

nut kaoottisen ilmapiirin, jossa määrä uhkaa hukuttaa alleen laadun.

Ihailen uutis- ja tutkivan journalismin toimittajien työtä. Rakennan oman työni usein heidän työnsä varaan, mutta yritän samalla luoda sen päälle jotakin lisää.

Uutisjournalismi kun ei silti vielääkään ole se, mikä minua todella puhuttelee.

JOURNALISMIN KULUTTAJANA vilkuilen usein uutisista vain otsikot. Sen sijaan kiireessäkin pysähdyn juttuihin, joissa kirjoittaja tai puhuja kuljettaa minut monimutkaisen maailman läpi. Luen ja kuuntelen journalismia, jossa maailma otetaan vakavasti, mutta ei annettuna, ja jossa pohditaan tapahtumien, kehityskulkujen ja elämän todellista olemusta. Jossa ihmisen ääni on läsnä, ja joka keskustelee maailmasta kanssani.

Ihmisen ääni voi syntyä tekstin tai puheen sävystä – surumielisyydestä, viisaudesta, uteliaisuudesta, innostuksesta, älykkyydestä, huvittavuudesta, turhautuneisuudesta, rehellisyydestä. Tai se voi syntyä monimutkaisen asian avaamisesta ymmärrettävästi ja kiinnostavasti.

Vuosien varrella ja journalismin tulojen kadotessa tällaiselle journalismille on vain tuntunut olevan toimituksissa ja uutisvirrassa yhä vähemmän tilaa.

Kun itse kirjoitan juttujani, ajattelen usein ohjetta, jonka graduohjaajani minulle aikoinaan antoi: gradu on sitä, että ajattelet asiaa sadan sivun verran. Nyt juttuni ovat yleensä sitä, että ajattelen asiaa yhden jutun tai juttusarjan verran.

Onko tämä hyvä lähestyminen journalismiin? Ei varmastikaan uutistoimittajan mielestä. Mutta ainakin alustavien yleisöreaktioiden perusteella ajattelisin, että journalismissa voisi olla jälleen tilaa myös tällaiselle työlle.

Tai ainakin pääsin näillä eväillä jälleen töihin. Ainakin toistaiseksi. ●

- Journalistiliiton puheenjohtaja maaliskuusta 2025 alkaen.

- Helsingin Seudun Journalistien puheenjohtaja 2018–2025.
- Journalistiliiton hallituksen jäsen 2021–. Valtuuston jäsen 2014–2021.
- *Helsingin Sanomissa* 2017–2025 kaupunkitoimittaja, politiikan ja talouden toimittaja sekä tuottaja ja toimittussuhteeri.
- Toimittaja, editoiva toimittaja, toimitussuhteeri ja uutispäällikkö *Länsiväylässä* ja *Helsingin Uutisissa* 2011–2016.
- Nuorisosiainkeskuksen Nuorten Ääni -toimituksen tuottaja 2016–2017.
- Eduskuntavaaliehdokas vuonna 2007 sitoutumattoman valitsijayhdistyksen ehdokkaana.
- Syntynyt Vihdissä. Asuu Helsingissä uusperheessä, johon kuuluu kuusi lasta.

Kysymys naispomon perhe-elämästä on epäoleellinen, Marjaana Varmavuori

Journalistiliiton puheenjohtaja hakeutui aikanaan ay-hommiin, koska se oli kuin olisi lomalle lähtenyt.

Manu Marttinen, teksti • Juuso Westerlund, kuva

Vuonna 2022 kirjoitit HS:n toimittajana uutisen "Korkeasaaren karhut vetäytyivät talviunille". Haaveilet itsekin talviunille vetäytymisestä.

Kyllä. Kuka oikeasti on parhaassa vireessään tähän aikaan vuodesta? Pimeys ei minua haittaa, mutta kylmää vihaan. Töiden suhteen on hyvä vauhti päällä. Niiden puolesta ei ole talviunille tarvetta.

Ajattelit, että työssäsi pääset johtamaan puhetta journalistimista ja työntekijöiden oikeuksista, mutta päädyitkin Saariselkä-maratonin kuuntelijaksi.

Ehdin olla seitsemän vuotta valtuutettuna ja neljä vuotta hallituksessa, joten keskustelu ei yllättänyt. Sitä paitsi valtuuston maratonkeskustelut ovat oleellinen osa järjestödemokratiaa. Myyntipäätös oli hyvin vaikea, ja senkin takia oli hyvä, että valtuusto keskusteli siitä perusteellisesti. Sitten on taas muiden keskusteluiden aika.

Liiton aktiivit varoittivat sinua ottamasta kantaa liiton märkeihin, joten päätit panna Saariselän kiinteistöt myyntiin. Olet vasta pääsemässä vauhtiin.

Ajattelen, että Saariselän myymisen esittäminen valtuustolle oli paitsi taloudellisesti tärkeä päätös myös eräänlainen testi: haluaako tämä liitto oikeasti muutosta vai haluammeko vain puhua muutoksesta? Vastaus oli todella selkeä, ja siitä olen kiitollinen. Vierumäen loma-kohteen suhteen pidämme nyt tuumaustauon.

Jatkosi liiton johdossa on katkolla jo tänä vuonna ja kulis-seissa puheenjohtajapeli käy jo kuumana. Luotat, että tähänastiset näytösi vievät sinut jatkoon.

Olisin huolissani, jos tässä liitossa kukaan muu kuin minä ei olisi kiinnostunut puheenjohtajan tehtävästä. Onneksi tässä on vielä melkein vuosi aikaa antaa näyttöjä ennen vaalikousta. Jos näyttöni eivät riitä jatkoon, se on vain järjestödemokratiaa.

Hakeuduit aikoinaan ay-tehtäviin hyvistä syistä, joista hyödyllisimmäksi osoittautui mahdollisuus päästä välillä hetkeksi irti toimituksen rutiinihommista.

En etukäteen osannut ajatella asiaa noin, mutta on

täysin totta, että ay-tehtävät antoivat hyvää vastapainoa toimitusarjelle. Rakastin toimitustyötä, mutta silti ay-hommat tuntuivat kuin olisi lomalle lähtenyt, vaikka työhän ne luottamustehtävätkin ovat.

Toimittajat kyselivät valintasi jälkeen perhe- ja työelämän yhteensovittamisesta. Kysymys kertoo enemmän kysyjästä kuin vastauksesi sinusta.

Niin kauan, kun tätä kysytään vain johtotehtävissä olevilta naisilta, niin kyse ei ole vain uteliaisuudesta vaan normista. Omat vastaukseni kertoivat, että olen feministi, mutta ajattelen myös niin, että kysymys on todella oleellinen, eikä se koske vain johtotehtäviä. Siksi jatkan töitä sukupuolten välisen tasa-arvon ja perheystävällisten käytäntöjen edistämiseksi työelämässä.

Olit vuonna 2007 ehdolla eduskuntaan ja sait 162 ääntä. Päätit lähteä ay-liikkeeseen, koska liittopomona työskentely on parasta mahdollista vaalityötä.

Onkohan todella näin? Luulin, että ay-hommat ovat jotenkin epätrendikkäitä, mutta kiva, jos näin tosiaan on. Vakavasti puhuen, politiikkaan lähteminen ei minua kiinnosta. Sen päätöksen tein pian tuon ehdokaskokeilun jälkeen.

**Oma poliittinen taustasi on nyt julkinen. Tuet väkevästi hanketta, joka tähtää kaikkien suomalaisten toimittajien arvo-
taustojen selvittämiseen.**

"Väkevästi tukeminen" on ehkä vähän liioittelua, mutta kunnioitan tieteen vapautta, enkä todellakaan tule asettumaan poikkiteloin, jos akateeminen maailma tästä aiheesta kiinnostuu. Sittenpä ei tarvitsisi sitäkään enää arvuutella.

Olet ollut Journalistiliiton puheenjohtajana nyt noin yhdeksän kuukautta. Olet noin yhdeksän kertaa miettinyt, että oliko nyt ihan pakko tähänkin hommaan ryhtyä.

Asia on niin, että vielä on kuherruskuukausi meneillään. Lupaani lähettää *Journalistiin* juttuvinkin heti, kun tämä työ rupeaa leipiinnyttämään. Sitä olen usein miettinyt, että kuka uskaltaa antaa haastattelun tälle palstalle, mutta nyt sitten itsekin päädyin tänne! ●

Minna Ala-Heikkilä kirjoittaa Aamulehteen juttusarjaa syöpään sairastumisestaan. Ulkoilu karjalankarhukoira Helkan kanssa on kuva-aiheena myös monissa sarjan jutuissa.

OMAKOHTAINEN JOURNALISMI

Aggressiivinen syöpä, helvetilliset vaihdevuodet, vammaisen lapsen syntymä. Minna Ala-Heikkilä, Ani Kellomäki ja Niklas Thesslund tekevät juttuja kokemastaan. Missä menee yksityisyyden raja minäjournalismissa? ➡

Nina Erho, teksti • Usva Torkki, Riku Hasari ja Liisa Takala, kuvat

Aamulehden toimittaja **Minna Ala-Heikkilä**, 55, sai heinäkuun 2025 lopulla kuulla sairastavansa aggressiivista virtsarakon syöpää. 7. syyskuuta *Aamulehdessä* alkoi juttusarja, jossa hän kertoo sairaudestaan, hoidoistaan ja niihin liittyvistä tunteistaan.

"Olen aika mutkaton ja suora-
viivainen ihminen. Jos joku asia tuntuu jutunaiheelta, en yleensä käy kauhean monimutkaista pohdintaa. Syövästä tuli voimakas tunne, että tässä on vaikka mitä kerrottavaa ja kiinnostavia yksityiskohtia", Ala-Heikkilä sanoo.

"Esimerkiksi se, kuinka myrkyllistä sytostaatti on. Jos vaikka virtsaa valuu lattialle, sitä ei saa siivota pois kukaan muu kuin minä, ja minäkin vain käsineet kädessä."

Ala-Heikkilä toki mietti, tulisiko hänestä juttusarjan myötä työnantajien ja yleisön silmissä ikuisiksi ajoiksi "se syöpäpotilas". Katuisiko hän myöhemmin intiimejä tai henkilökohtaisia asioita, joita olisi kertonut sairastaessaan?

"Myöhemmin olen käynytkin siinä rajalla ja ajatellut, että tämän henkilökohtaisemmaksi tai avoimemmaksi en halua mennä", Ala-Heikkilä sanoo.

Yksi tällainen hetki oli juttusarjan seitsemäs osa. Siinä Ala-Heikkilä kirjoittaa ajatuksistaan valitessaan kirjoja kuolleen tuttavansa jäämistöstä. Hän kirjoittaa pakokauhusta, jota koki jouduttuaan kuumeen vuoksi Taysin syöpätautien vuodeosastolle ja nähtyään sairauden kiihdyttämän, pipopäisen huonetoverinsa ja potilaskeittion, josta oli yritetty tehdä viihtyisiä pitkäaikaista oleskelua varten.

Moni suunnittelee omat hautajaisensa. Minäkin tein niin säästääkseni perheeni tältä tehtävältä, jos sille tarve tulee, Ala-Heikkilä kirjoittaa.

OMAKOHTAINEN, MINÄMUOTOINEN journalismi on journalismin alalaji, joka jakaa ammattikuntaa. Jotkut pitävät minäkertojaa perusteltuna silloin, kun toimittaja kirjoittaa itselleen tapahtuneista asioista. Osalle minä on työkalu, jota voi käyttää jutussa kuin jutussa silloin, kun sitä johonkin tarvitaan. Osa puhuu osoittelevasti "minä-journalismista" ja kysyy, miksi ihmeessä toimittajan pitäisi kirjoittaa itsestään yhtään mitään.

Jos toimittaja käsittelee itseään koskevaa asiaa, hän saattaa osata kysyä siitä parempia kysymyksiä kuin ulkopuolisena. Hän voi tuoda aiheeseen näkökulman tai äänen, joka jutusta jäisi muutoin puuttumaan.

Toisaalta toimittaja voi hairahtua kertoilemaan itsestään, kun pitäisi tehdä havaintoja maailmasta. Toimittaja voi vetää kokemuksistaan liian isoja johtopäätöksiä tai kirjoittaa kuohuksissaan tilityksen, joka ei yhdisty muiden kokemuksiin eikä isompaan kuvaan. Hän voi unohtaa kysyä itseltään kiusalliset kysymykset, jotka ulkopuolinen kysyisi tai jotka hän itsekin ilman muuta

kysyisi, jos haastattelisi aiheesta toista ihmistä.

Long Play-konkari, kirjailija ja kouluttaja **Anu Silfverberg** kirjoitti *Journalistissa* vuonna 2016, että omakohtaisen jutun toimittajan on uskallettava olla paljas, panna itsensä likoon ja mennä kohti epävarmuutta ja häpeää.

"Lukijan pitää aistia, että tekijällä on jotain pelissä. Muuten henkilökohtaisuus on pelkkää poseeraamista ja huomionkeruuta", Silfverberg kirjoitti.

MINNA ALA-HEIKKILÄ SANOO kavahtavansa minäjournalismia eli tässä tapauksessa sitä, että juuri hänen syöpänsä olisi huippukiinnostava. Hän myöntää juttusarjan auttavan häntä pysymään sairauden aikana "mukana yhteiskunnassa" mutta kieltää tekevänsä sitä purkaakseen mieltään tai terapoidakseen itseään. Asialla on journalisti hänessä.

"Minulla on kaikille jutunaiheille kaksi kriteeriä: aiheella on jotain yleistä merkitystä ja se on kiinnostava. Tämä täytti molemmat", Ala-Heikkilä sanoo.

Ala-Heikkilä on saanut juttusarjastaan paljon palautetta etenkin toisilta syöpää sairastavilta. Silti hän ajattelee kirjoittavansa sitä ensisijaisesti terveille.

"Syöpää sairastava tietää muutoinkin, mitä on käydä sytostaattihoidoissa tai pelätä kuolemaa."

Sarjan ensimmäisessä osassa Ala-Heikkilä kirjoittaa sen luonteesta ja rajauksista. Hän on keskustellut niistä myös esihenkilönsä, *Aamulehden* toimituspäällikön **Tatu Airon** kanssa.

En artikkeleillani pyri saamaan erityiskohtelua eikä lääkäreiden ja hoitajien tarvitse pelätä löytävänsä itseään lehdestä

KUVA: USVA TORKKI

Minna Ala-Heikkilä suunnitteli sairauslomalle aamukahvihetkiä ja sarjamaratoneja. Todellisuus on ollut arkisempaa ja väsyneempää. "Koirallemme olemme sentään nauraneet", Ala-Heikkilä kirjoitti marraskuun lopussa.

Jos olen tähän leikkiin lähtenyt, en voi kertoa vain siitä, mikä on jotenkin kaunista.

Minna Ala-Heikkilä, Aamulehden toimittaja

nimillään tai epämiellyttävissä yhteyksissä, Ala-Heikkilä kirjoittaa.

Lisäksi hän kirjoittaa, ettei kuvittele lyhyellä kokemuksellaan olevansa syövän asiantuntija. Ala-Heikkilä kokee roolikseen kertoa, miltä syöpäsairaus näyttää omakohtaisesti koettuna. Hän kirjoittaa ajatelleensa jo ennen omaa sairastumistaan, että lukijoille voisi olla tärkeää ja kiinnostavaa seurata jonkun syöpään sairastuneen matkaa alusta hyvään tai karuun loppuun saakka.

SARJAN KAHDEKSANNESSA osassa Ala-Heikkilä kertoo munuaiskatetrasta, jonka tarkoitus on saada hänen syöpäkasvaimen takia pinteeseen joutunut oikeanpuoleinen munuaisensa toimimaan. Katetriin kuuluvat selkäletku, iso reisipussi ja hana.

Kun Ala-Heikkilä kirjoitti katetrasta, hän mietti työelämästä tuttuja, johtavassa asemassa olevia miehiä. Halusiko hän heidän tietävän siitä?

Toisaalta hän oli viitannut katetriin jo aiemmin ja asia tuntui olennaiselta.

”Koin, että kertomisen hyöty on isompi kuin se haitta, että minulla on vähän epämurkava tunne enkä nyt haluaisi kertoa itsestäni tällaista. Journalistin tehtävä on kertoa epämurkavastakin asioista niiden oikeilla nimillä. Jos olen tähän leikkiin lähtenyt, en voi kertoa vain siitä, mikä on jotenkin kaunista.”

9. joulukuuta Ala-Heikkilä meni isoon leikkaukseen, jossa hänelle tehdään virtsa-avanne. Hän on kertonut siitä jutuissaan. Hän on kertonut myös, että leikkauksessa häneltä poistetaan monta sisäelintä mutta ei sitä, mitä elimiä. Hän ei ole varma, kuuluuko se kellekään.

”Tämä on raskas asia, jonka kanssa minulla on välillä oikeus olla myös terveesti itsekäs. Samaa ajattelen, kun ihmiset kysyvät, miksei viime sunnuntaina ollut juttua. On kiva, että juttuja odotetaan, mutta olen syöpäsairas. Kirjoitan sen mitä jaksan.”

Haastattelun jälkeen sarjassa ilmestyi osa, jossa Ala-Heikkilä käsittelee sairastumisen vaikutusta talouteen. Ennen leikkaustaan hän aikoi vielä kirjoittaa siihen valmistautumisesta. Leikkauksen jälkeen hän saat-
taa olla niin heikossa kunnossa, ettei voi kirjoittaa.

”Mutta myöhemmin kirjoitan leikkauksesta ja toipu-

misesta, siitä varmasti tulee paljonkin aineistoa. Ja jos toipuminen sujuu hyvin ja pääsen palaamaan työelämään kevättalvella, siitä kirjoitan tietysti. Jos tulee takapakkeja, sitten varmaan niistä.”

ENNEN JUTTUSARJAN aloittamista Ala-Heikkilä keskusteli siitä miehensä ja aikuisen poikansa kanssa.

”En tosin voi väittää, että kovin syvällisesti. He ovat niin tottuneita olemaan journalistin läheisiä ja siihen, että aina joskus oma elämä on jutun aineksena. Kerran vuosia sitten, kun minulla oli mieheni kanssa riita, hän sanoi, että kai sä tästäkin kolumnin kirjoitat”, Ala-Heikkilä sanoo.

Jutuissaan Ala-Heikkilä kertoo siitä, miten mies auttaa ja hoivaa häntä mutta myös siitä, miten sairauden aiheuttama kuormitus tuntuu heidän väleissään. Hän kertoo, miten poika säästää hänelle jääkaappiin mustikoita, haluaa ja siirtää puhelimen etäämmälle yöpöydästä, jotta hän ei saisi säteilyä.

Pojastaan Ala-Heikkilä olisi välillä halunnut kertoa enemmänkin – esimerkiksi videosta, jonka tämä lähetti Yhdysvalloista. Se kosketti Ala-Heikkilää syvästi.

”Sitten rupesin ajattelemaan, mitä merkitystä sillä on muille varsinkaan, kun he eivät näe videota. Että ok, poikani on ollut ulkomailla ja kokee ehkä vähän syyllisyyttä siitä, että on tässä tilanteessa siellä. Mutta mitä muuta?”

Ala-Heikkilän mies ja poika esiintyvät jutuissa ilman nimiä ja ovat saaneet ennen juttujen julkaisua lukea niistä itseään koskevat kohdat.

”Mutta olin minä vähän järkyttynyt, kun poika kertoi saaneensa newyorkilaisella klubilla kännykkäänsä Aamulehden push-viestin, että Minna Ala-Heikkilä suunnitteli omat hautajaisensa. Sitä en ollut tajunnut hänellä luettaa.”

Jutussa on käytetty lähteenä ja taustamateriaalina artikkeleita Anu Silfverberg: Ettekö te tiedä, kuka minä olen? (Journalisti 7/2016), Vappu Kaarenoja: On vaikeaa olla minä (Suomen Kuvalehti 24.8.2018) ja Sonja Saarikoski: Minäjournalismi ärsyttää – mutta miksi? (Uusi Juttu 11.2.2025).

Minna Ala-Heikkilä, 55

- Aamulehden toimittaja. Työskennellyt aiemmin muun muassa *Nokian Uutisten* ja *Tyrvään Sanomien* päätoimittajana.
- Kirjoittanut tietokirjat *Kaikki se hyvä, kaikki se rakkaus* (Tammi, 2023), *Eikä sinua enää ole* (Päivä, 2018) ja *Ei mitään hyvää minulle* (Päivä, 2015).
- Asuu Nokialla. Perheeseen kuuluvat aviomies, aikuinen poika ja koira.

Ani Kellomäki rajaa kodin ja perheen juttujensa ulkopuolelle

Kohtaus Ylen *Akuutti*-ohjelmasta: Toimittaja **Ani Kellomäki** työntää kuviolliset villasukkansa gynekologisen tutkimuspöydän jalkatelineisiin ja hilaa lääkärin pyynnöstä kankkujan vähän alemmas. Sitten hän haastattelee lääkäriä hame paljailla reisillä, alapää lääkäriin päin.

”Haluan olla monissa asioissa hyvin yksityinen”, Kellomäki, 49, sanoo *Journalistin* haastattelussa.

”Se saattaa kuulostaa oudolta, kun olen ohjelmassa gynekologin vastaanotolla jalat levällään. Voi tulla olo, että tuolla tyypillä ei ole mitään rajoja, että hän pistää kaiken näkyville. Mutta se on aina tosi harkittua ja rajoitettua.”

Kellomäki on freelancetoimittaja ja -käsikirjoittaja. Syyskuussa 2025 julkaistussa *Akuutti: Hiton vaihdevuodet!* -ohjelmassa hän haastattelee naisia heidän vaihdevuosisoireistaan ja kertoo omistaan.

”Mä valmistauduin kerran *Akuutti* Liven suoran lähetyksen juontoon, kun sain niin massiivisen kuuman aallon, että se kasteli mut hiuksia ja alusvaatteita myöten. (...) Miehen, ettei mikään kuvausmeikki tuu pysymään sillä iholla ja että kohta mä hikoilen suikulahteenä läpi sen koko suoran lähetyksen puolen miljoonan katsojan edessä”, Kellomäki sanoo ohjelmassa.

Joulukuun lopussa Kellomäeltä ilmestyi somevaikeuttaja **Tiia Koivusalon** kanssa kirja *V*tun vaihdevuodet – Suorapuheinen selviytymisopas muutokseen* (Otava). Siinä Kellomäki kertoo yksityiskohtaisesti kuukautisvuodoistaan, kehonsa hajuista ja siitä, miten seksi kuivilla limakalvoilla ei houkuta. Hän kertoo eri sairauksiensa ja vaihdevuosisien yhdistelmästä.

”Minulle on tosi ok kertoa diagnoosini, lääkitykset ja terveysongelmat elämän varrelta. Pidän sitä yleisöpalveluna, koska meillä kaikilla on kaikkea koko ajan. Mitä enemmän olen saanut syöpädiagnoosin, uniapneadiagnoosin ja vaihdevuosisien aikana lukea toisten samoista kokemuksista, sitä paremmin olen pärjännyt omien koetteluisteni kanssa.”

YKSITYISTÄ KELLOMÄELLE OVAT koti ja perhe. Jos kotia on pakko kuvata, kuvissa on vain puutarha tai työhuoneen nurkka. Puoliso ja lapset ovat yksityisiä henkilöitä ja haluavat pysyä sellaisina. Se tarkoittaa, että jos Kellomäki kommentoi perheasioita julkisesti, hän kertoo vain omista tunteistaan ja omasta kokemuksestaan.

”Vaikka teen juttuja omista asioistani lähtien, se ei tarkoita, että kaikki on vapaata riistaa. Se on minulle ihan äärimmäisen tärkeä arvo”, Kellomäki sanoo.

Usein Kellomäen näkökulma kuitenkin koskee myös perheenjäseniä. Kesällä 2025 hän kertoi *Kodin Kuvalehden* haastattelussa kokemuksistaan transmiehen äitinä, ja vaihdevuosisikirjassa esimerkiksi kohdat seksielämästä koskevat myös puolisoa.

”Tällaisista kohdista käyn tarkat keskustelut heidän kanssaan”, Kellomäki sanoo.

Hänestä kuvat perhetilanteista eivät kuulu töihin eivätkä someen, eikä hän menisi yllättämään puolisoaan kameran kanssa.

”Vierastan sitä, että oikeasti hyvin henkilökohtai-

Aina kun olen toimittajana kurottanut kohti kipeitä ja henkilökohtaisia asioita, se on otettu arvostaen ja kiitollisena vastaan.

Ani Kellomäki, freelancetoimittaja

set, yksityiset ihmissuhdeasiat ovat nykyään somessa ison yleisön edessä. Julkisessa käsittelyssä asioista karsii tietty pyhyys, jonka haluan niissä säilyttää. Kosinta, lapsen syntymä, tällaiset – haluan, ettei niillä ole muita todistajia kuin ne, joille ne välittömästi kuuluvat.”

Vuonna 2017 Kellomäeltä ilmestyi kirja *Kosteusvaurioita – kasvukertomuksia pullon juurelta* (Athena). Siinä hän kertoo yhtenä kokemuksena muiden joukossa oman äitinsä liikajuomisen aiheuttamista tunteista ja sen vaikutuksista lapsuuteensa ja elämäänsä.

Kellomäki ei keskustellut kirjasta etukäteen äitinsä kanssa niin kuin ei ollut keskustellut vuosiin mistään muustakaan. Itse hän harkitsi aiheen julkista käsittelyä pitkään.

”Liika juominen perheissä on yhteiskunnallisesti niin valtavan iso, oleellinen ja vaiettu asia Suomessa, että olin valmis tekemään kivuliaan ratkaisun. Mutta kun sellainen tekee, pitää tietää, että se satuttaa. Pitää pohdita tarkkaan, mitkä asiat ovat sen arvoisia.”

OMAKOHTAISISSA JUTUISSAAN Kellomäki käsittelee ja selvittää asioita, jotka häntä mietityttävät. Hän ajattelee: jos minä koen näin, jonkun muunkin täytyy kokea näin.

”Lähtökohta ei silti ole, että haluaisin valtavasti kertoa itsestäni tai pitäisin itseäni tärkeimpänä, vaan se, miten voisin käyttää oman vaikean ja kivuliaan kokemukseni yleiseksi hyödyksi niin, että siitä koituisi edes jotain hyvää muille”, Kellomäki sanoo.

”Olen koulutukseltani sosiaali- ja kulttuuriantropologi ja minulle on oleellista miettiä, mikä meitä ihmisiä yhdistää.”

Vaihdevuosisiaan Kellomäki on käsitellyt julkisesti samaan aikaan kun kärsii niistä. Useammin hän kuitenkin noudattaa neuvoa, ettei avoimesta haavasta pidä huudella. Käsiteltäväksi liian tuoreen asian Kellomäki tunnistaa siitä, että se läpättää ja kuohuu mielessä ja kehossa.

”Olen oppinut kuuntelemaan tarkasti, milloin läpättää niin paljon, että taustalla on enemmän egoistisia kuin journalistisia motiiveja. Aika on opettanut nukku-

KUVA: RIKU HASARI

Ani Kellomäki, 49

- Freelancetoimittaja, tv-käsikirjoittaja ja -juontaja, kirjailija ja sanataideohjaaja. Kirjoittanut viisi tietokirjaa, muun muassa *V*tun vaihdevuodet – Suorapuheinen selviytymisopas muutokseen* yhdessä **Tiia Koivusalon kanssa** (Otava, 2025), *Sami Kuronen – Kahden kesken* (Otava, 2024) ja *Kosteusvaurioita – kasvukertomuksia pullon juurelta* (Atena, 2017).
- Kirjoittaa parhaillaan Ylelle tv-sarjaa suomalaisesta kansanperinteestä **Sampo Marjomaan** kanssa.
- Asuu Hämeenlinnassa. Perheeseen kuuluvat puoliso ja kaksi aikuista lasta puolisoineen.

Ani Kellomäki haluaa tulla kuvatuksi mieluiten muualla kuin kotonaan. Kuntosali on tärkeä paikka, koska hankalimpien "vaihtarirajojen" aikana parhaiten auttaa raskas rymistely.

maan ainakin yhden yön yli ennen kuin lähtee hyökyaaltojaan tuonne maailmalle kauppaamaan."

Toisaalta henkilökohtaisilla hyökyaalloilla ja "graa-veilla yksityiskohdilla" on markkina-arvoa.

"Kyllähän jokainen freelancer tietää, että ne ovat va- luuttaa. Sielun ja kukkaron tasapainoa pitää kuitenkin miettiä ja sitä, millä on yhteiskunnallista merkitystä."

AKUUTIN VAIHDEVUOSIJAKSOSSA Ani Kellomäki istuu soh- valla väsyneen näköisenä villasukat jalassa ja kertoo, miten vaihdevuodet tekivät hänestä ahdistuneen, surul- lisen ja kyllästyneen. Sanat ovat totta, tilanne ei. Kame- ran edessä on Ani Kellomäki mutta ei kokonaan.

"Se on aina tietty performanssi. Sitä oikeaa hetkeä, kun itken ahdistustani sohvilla, en tule koskaan lait- tamaan maailmaan. Se ei tarvitse yleisöä", Kellomäki sanoo.

Kellomäki sanoo luottavansa yleisön medialukutai- toon. Joskus kuitenkin käy niin, että ihmiset sekoitta- vat omakohtaista journalismia tekevän Ani Kellomäen ja yksityisen Ani Kellomäen toisiinsa. Esimerkiksi hiljat- tain hän sai viestin tuntemattomalta mieheltä, joka ker- toi puhuvansa itsekin paljon tunteistaan ja pyysi Kello- mäen osoitetta.

Kosteusvaurioita-kirjan aikaan Kellomäki sai kuulla varoituksia, että niin omakohtaisen aiheen käsittely vei- si häneltä muiden kunnioituksen ihmisenä ja ammatti- laisena. Kävi päinvastoin.

"En ole ikinä ollut niin arvostettu ja tosissaan otettu kuin silloin, kun olen uskaltanut puhua aiheista, jois- ta on kaikkein vaikein puhua. Aina kun olen toimitta- jana kurottanut kohti kipeitä ja henkilökohtai- sia asioita, se on otettu arvostaen ja kiitollisena vastaan."

Niklas Thesslund hurmaantui itsestään liikaa tehdessään juttua

Synnytyssalissa lääkäri laski lapsemme sairaalasängylle ja ehdotti, että minäkin istuutuisin sängynreunalle ennen kuin hän avaisi suunsa.
"Nyt on syytä olettaa, että tyttärellänne on Downin syndrooma."

Niklas Thesslund, 48, on urallaan kirjoittanut minämuotoista journalismia muun muassa tyttärensä syntymästä ja isänsä kuolemasta.

Tyttö tuli -juttu julkaistiin *Imagessa* syksyllä 2016 ja uudelleen *Avun* verkossa keväällä 2024.

"Journalistina minulle oli selvää, että kun jotain tällaista isoa ja odottamatonta käy, siitä täytyy ja kannattaa jossakin vaiheessa kirjoittaa", Thesslund sanoo.

Hän työskentelee nykyään *Avun* ja *Imagen* vastaavana tuottajana.

Thesslundin tytär syntyi vuonna 2008. Jutun ensijulkaisun aikaan tämä oli 8-vuotias ja aloittamassa koulua. Se oli jutunteolle ehdottomasti parempi hetki kuin heti syntymän jälkeen, Thesslund sanoo.

"Olin saanut nähdä häntä jo kauan, hän oli ollut meidän tyttärenämme kahdeksan vuotta. Silloin oli riittävä etäisyys siitä ihan alkushokista ja tilanteesta."

Moni muukin henkilökohtainen jutunaihe hyötyisi ajan kulumisesta, Thesslund sanoo.

"Juttuidea on tavallaan naulakko mielessä, ja siihen alkaa kiinnittyä havaintoja: tämä liittyy tähän ja tämä liittyy tähän, ja tämäkin liittyy asiaan. Henkilökohtaisen elämän havaintojen lisäksi alkaa tulla yhteiskunnallisemman tason havaintoja."

THESSLUNDIN ISÄ KUOLI syyskuussa 2024. Lokakuussa 2024 hän kirjoitti siitä *Apuun* minämuotoisen kolumnin ja marraskuussa 2025 jutun, jossa keskustelea aiheesta neljän kaverinsa kanssa. Myös näiltä oli hiljattain kuolleet isä.

"Juttua tehdessäni ymmärsin, että minun ja isän suhde oli ehkä sen verran etäinen, että pystyn suhtautumaan häneen 'asiana' tai itseni ulkopuolella, katsomaan suhdetta matkan päästä niin kuin toimittaja. Moni muu oli ollut paljon läheisempi isänsä kanssa. Jutussa pystyi näyttämään monta erilaista isäsuhdetta."

Tammikuussa 2024 Thesslund kirjoitti *Imageen* otiksella *Lähtöjä*. Jutussa hän käy soittamassa lapsuuskotiensa ovikelloja. Niitä on Rovaniemellä, Tampereella, Vaasassa ja Kuopiossa.

Jutussa Thesslund kertoo koteihin liittyvistä muistoistaan ja pohtii jatkuvan muuttamisen vaikutusta itseensä. Koska Thesslundin perhe muutti nimenomaan isän työn perässä, juttu on myös hänen isänsä tarina. Tai Thesslundin tulkinta siitä.

En koskaan kysynyt isältäni, miksi muutimme niin usein. Mitä hän tavoitteli tai miksi hän halusi vaihtaa työtä tai toimipaikkaa niin usein. Mikä oli hänelle tärkeintä? (...)

Ehkä ajattelin myös, että kun isä on jo 'niin poissa täältä', lupaa ei tarvitse enää ajatella.

Niklas Thesslund, *Avun* ja *Imagen* vastaava tuottaja

Enää en voi vastauksia saada, vaikka isäni elää hoitokodissa ja kotonaan työvuosiensa tapahtumia yhä uudestaan, Thesslund kirjoittaa.

Thesslund keskusteli jutusta etukäteen äitinsä ja siskonsa kanssa ja sai sille vihreää valoa. Äiti ja sisko ovat myös jutun tärkeitä informanteja. Myös isältään Thesslund pystyi vielä jutunteon alussa kysymään joitakin tietoja. Sitten isän vointi romahti, eikä tästä ollut enää kommentoimaan valmista juttua.

Thesslund ajatteli, että hänellä on lupa julkaista oma tarinansa. Hän oli varma, että myös isä olisi antanut jutun julkaisuun luvan.

"Ja ehkä ajattelin myös, että kun isä on jo 'niin poissa täältä', lupaa ei tarvitse enää ajatella."

PERUSTELLUIMMAT "MINÄJUTUT" ovat Thesslundin mielestä kahta tyyppiä: Yhdet ovat sellaisia, joissa minä on työkalu jonkin ilmiön käsittelyyn. Toiset kertovat henkilökohtaisesta, dramaattisesta tapahtumasta.

Isäsuhde askarruttaa Thesslundia. Silti isän kuolema-jutun perusteli se, että isä kuolee ennemmin tai myöhemmin kaikilta.

"Ei juttuja voi lähteä tekemään vain siksi, että tämä on minulle tärkeää", Thesslund sanoo.

Lähtöjä-juttu sai alkunsa uutisista, jotka kertoivat Itä-Suomen kehityksen jäävän jälkeen Länsi-Suomesta. Thesslund nappasi ilmiön käsittelyyn työkaluksi oman kokemuksensa.

"Sitten kuitenkin hurmaannuin itsestäni liikaa ja jutusta unohtui se alueellinen tarkastelu kokonaan", Thesslund sanoo.

"Lopulta tytärjuttu saattoi olla näistä se, joka aukesi

Niklas Thesslund on urallaan kirjoittanut minämuotoista journalismia muun muassa tyttärensä syntymästä ja isänsä kuolemasta.

minästä eniten muualle: kertomaan tyttären kehityksestä ja siitä, mitä se tarkoittaa, kun näin käy.”

Tyttö tuli -jutussa Thesslund kertoo tyttärensä syntymästä, kehityksestä ja siitä, millaista elämä on ollut tämän kanssa. Juttua tehdessään hän kaivoi esiin vanhat valokuvat. Ne auttoivat tarkistamaan faktoja ja muistamaan tekstiä jännevoittavia yksityiskohtia. Ne myös auttoivat etäämmälle kirjoittamishetken intensiivisestä lapsiperhearjesta ja siitä, mitä tytär teki juuri sillä hetkellä.

”Valokuvien kautta sain juttuun muistelevaa, reflektiivistä katsetta”, Thesslund sanoo.

THESSLUND EI MUISTA käyneensä tytärjutusta vaimonsa kanssa ”keskustelu-keskustelua”.

”Ihan taatusti olin puhunut hänellekin jo syntymän aikaan, että tästä pitää joskus kirjoittaa. Sitten kun koulu alkoi ja ajatus pintautui pöytälaatikosta, ei meillä

ainakaan sellaista keskustelua ollut, että tästä et kirjoita, tämä on liian yksityistä ja liian intiimiä.”

Vuonna 2011 Thesslundin perheeseen syntyi terve poika. Thesslund epäilee, ettei tämä tartu juttuun vielä vähään aikaan. Sitten kun tarttuu, Thesslund uskoo, ettei juttu yllätä poikaa.

”Ei hän voi tietenkään jakaa meidän kokemustamme, koska ei ole tytön vanhempi niin kuin me olemme, mutta kyllä hän ymmärtää jutussa käsitellyt asiat, niistä on kotona paljon puhuttu. Eikä juttu laita häntä itseään juuri minkäänlaiseen valoon”, Thesslund sanoo.

Tytärestään Thesslund ajatteli, että vaikka tytär opisi joskus lukemaan, niin kuin on oppinutkin, tämä ei koskaan tule ymmärtämään juttua.

”Ja vaikka ymmärtäisikin, juttu kääntyy siitä alkushokista kerta kaikkiaan vahvasti kohti valoa. Siksi melkein toivon, että hän voisi lukea sen.” ●

Niklas Thesslund, 48

- Avun ja *Imagen* vastaava tuottaja. Työskennellyt myös *Imagen* päätoimittajana ja toimituspäällikkönä sekä muun muassa *Trendin* toimituspäällikkönä.
- Asuu Helsingissä. Perheeseen kuuluvat puoliso ja kaksi teini-ikäistä lasta.
- Harrastaa sählyä.

TÄLLAINEN OLI MEDIA-ALAN VUOSI 2025

Nina Erho, teksti • Heli Saarela, grafiikka

Viestimedia irtisanoo yhdeksän – "Ilmeisesti MTK:lla on tarve saada enemmän osinkoja"

Sanoma irtisanoo kuusi ja 14 työsuhteen ehdot muuttuvat – "Töiden kasautuminen huolettaa"

MTV vähentää 35 työntekijää – Journalistien irtisanomiset kohdistuvat verkon tekstiutuisiin

Edita lopetti oppimateriaalien kustantamisen – 33 työsuhdetta päättyi

Keskisuomalainen irtisanoo 14 työsuhdetta – "Koko työyhteisössä leijuu alakuloinen tunnelma"

Ulkopoliittinen instituutti lakkauttaa Ulkopoliittikka-lehden – kaksi työsuhdetta päättyy

Hilla Group vähentää kolme työntekijää ja lakkauttaa lehtiä

Fyra mister jobbet vid Bonnier News tidningar i Österbotten – redaktionsavdelningarna hade hoppats på finländskt redigeringsnav

Tre mister jobbet på Hufvudstadsbladet – fackavdelningen djupt besviken

Vuonna 2025 muutosneuvotteluja kävivät Yle, Viestimedia, Sanoma, MTV, Edita, Keskisuomalainen, Ulkopoliittinen instituutti, Bonnier News, Hufvudstadsbladet ja Hilla Group. Yhteensä 201 Journalistiliiton jäsentä irtisanottiin tai osa-aikaistettiin.

Muutosneuvottelut ja irtisanomiset seurasivat toisiaan

Vuonna 2025 media-alan yritykset irtisanoivat tai osa-aikaistivat yhteensä 201 Journalistiliiton jäsentä. Tammikuussa Yle kertoi irtisanovansa muutosneuvottelujen päätteeksi 156 työntekijää. Eläköitymiset ja muut järjestelyt mukaan lukien työpaikkoja katosi 309. Säästöt kohdistuivat erityisesti uutis- ja ajankohtaistointimintaan, maakuntiin sekä Radio Suomeen ja Yle 1:een. Luvut eivät sisällä määräaikaistusten päätymisistä tai freelancetyön vähentymisestä.

Muutosneuvottelujen seurauksena Yle pakkosiirsi henkilöstöään toisille paikkakunnille ja vieraisiin tehtäviin. Henkilöstö turhautui yhtiön johdon käytöseen ja viestintään. Myös määräaikaistetyöntekijät kokivat Ylen pitäneen heitä pimeennossa.

Loppukeväästä Yle irtisanoi Luovat sisällöt ja media- sekä Strategia ja palvelut-yksiköistään yhteensä 14 ihmistä, ja kymmenien työehtodot muuttuivat. Yle ei ottanut kesäksi töihin harjoittelijoita tai avannut keskitettyä kesätyöhakua. Säästöt johtuivat parlamentaarisen työryhmän

päätöksestä leikata Ylen rahoitusta.

Vuoden mittaan työntekijöitä irtisanoivat myös Mediakonserni Keskisuomalainen, Sanoma, Ulkopoliittinen instituutti UPI, Edita, Viestimedia, *Hufvudstadsbladet*, Bonnier News, MTV ja Hilla Group. Edita lopetti oppimateriaalien kustantamisen kokonaan ja irtisanoi 33 työntekijää. Keskisuomalainen, Sanoma, *HBL*, Viestimedia ja Bonnier järjestelivät uudelleen taittotyötä. UPI lopetti *Ulkopoliittikka*-lehden. Hilla Group vähensi myös lehtien määrää ja ilmestymiskertoja. ●

SANOMA PÄÄTTI LUOPUA STT:N PALVELUISTA

Suomen tietotoimisto STT:ssä alkoivat joulukuussa muutosneuvottelut. Ne koskevat 88 työntekijää ja voivat johtaa 25 henkilötyövuoden vähentämiseen.

Neuvotteluihin johti Sanoman ilmoitus, että se osin lopettaa uutistoimiston palveluiden käyttämisen. Sanoma on STT:n pääomistaja ja suurin asiakas. Sen jälkeen julkisuudessa on keskusteltu esimerkiksi valtion mahdollisuudesta tukea STT:tä, mutta rahoitusmallia ei ole löytynyt. STT aikoo silti jatkaa toimintaansa uutis- ja kuvatoimistona.

SCHIBSTED OSTI MTV:N

Norjalainen mediayhtiö Schibsted ja ruotsalainen telejätti Telia sopivat helmikuussa suomalaisen MTV:n ja ruotsalaisen TV4 Median kaupasta. Schibstedille siirtyi noin 1200 työntekijää Suomessa ja Ruotsissa. Lokakuussa MTV vähensi 35 työntekijää. Muutosneuvottelujen taustalla olivat MTV:n miljoonatappiot.

JÄÄHYVÄISET LÄNNEN MEDIALLE

Lännen Median toiminta loppuu huhtikuussa 2026. Se tarkoittaa yhtiön kahden työsuhteen päättymistä. Toimituksen kolmas jäsen, päätoimittaja ja toimituksen päällikkö **Matti Posio** valittiin *Keskipohjanmaan* ja *Kokkola-lehden* päätoimittajaksi.

Lännen Median perusti vuonna 2014 kaksitoista maakuntalehteä kuudesta eri mediayhtiöstä. Sen viimeiset osakkaat olivat *Turun Sanomat* ja *Ilkka-Pohjalainen*.

KUVA: ANTTI YRJÖNEN

Elokuva- ja tv-tuotantojen lakko koski lauantaina 8. maaliskuuta tehtyjä suoria lähetyksiä. Journalistiliiton edellisestä lakosta oli 37 vuotta.

Elokuva- ja tv-työntekijät olivat lakossa

Elokuva- ja tv-tuotantojen työntekijät olivat vuorokauden mittaisessa lakossa lauantaina 8. maaliskuuta tes-neuvottelujen jumiuduttua. Lakko vaikutti muun muassa *Putouksen*, *Emma-gaalan*, *Loton* ja MTV:n uutisten suorien tv-

lähetysten tuotantoon.

Kiistakysymyksiä Palvelu-alojen työnantajien Paltan kanssa oli kaksi: palkankorotusten sitominen yleiseen linjaan ja työntekijöiden jakamisen turvaaminen. Riita ratkesi lopulta sovittelijan johdolla 13. maaliskuuta.

Ilman sopua kahden viikon lakko olisi alkanut 22. maaliskuuta.

Työehtosopimukseen saatiin lähes yleisen linjan mukaiset palkankorotukset ja lisää lepoaikaa. Journalistiliiton edellisestä lakosta oli 37 vuotta. ●

KUVA: HELI SAARELA

"Olen teidän kaikkien puheenjohtaja, myös niiden, jotka äänestivät toista", Marjaana Varmavuori sanoi kiitospuheessaan.

Liitto sai uuden puheenjohtajan

Journalistiliiton valtuusto valitsi liiton uudeksi puheenjohtajaksi maaliskuussa **Marjaana Varmavuoren**. Varmavuori sai ensimmäisellä äänestyskierroksella 71 äänestä 41. Hän oli Helsingin Seudun Journalistien ehdokas. Varmavuori valittiin **Hanne Ahon** tilalle. Aho jätti tammikuussa tehtävänsä kesken kauden. Uusi puheenjohtaja valittiin vuoden 2026 loppuun saakka.

LYHYESTI

5%

JOURNALISTILIITON ansiotutkimuksen mukaan freelancejäsenten keskimääräinen verotettava tulo vuonna 2024 oli 30 400 euroa. Se kasvoi kahden vuoden takaiseen verrattuna vajaa viisi prosenttia.

ELOKUVA-ALAN tukien leikkaukset peruttiin lokakuussa. **Petteri Orpon** (kok.) hallitus esitti alun perin tuotantotukeen 7,8 miljoonan euron leikkausta. Sitten esitys pieneni 5,5 miljoonaan, kunnes se peruttiin kokonaan.

KORKEIN OIKEUS eväsi joulukuussa valitusluvut Viestikoe-keskus-asiassa. Näin lainvoimaisiksi jäivät hovioikeuden kahdelle toimittajalle antamat tuomiot. Hovioikeus tuomitsi toimittajat turvallisuussalaisuuden paljastamisesta ja paljastamisen yrittämisestä. Toinen sai neljä kuukautta ehdollista, toinen 80 päiväsakkoa.

HILLA GROUP IRTISANOI toukokuussa *Keskipohjanmaan* päätoimittajan **Suvi Tannerin** ja paikallislehtien johtajan **Jonna Nikumaan**. Molemmat olivat arvostelleet yhtiön toimitusjohtajan **Mikko Luoman** käytöstä. *Journalistin* uutisoitua asiasta Luoma jätti pian tehtävänsä. Tanner aloitti elokuussa *Lapin Kansan* päätoimittajana.

67 JOURNALISTIA sai surmansa työssään maailmalla joulukuusta 2024 joulukuuhun 2025. Toimittajat ilman rajoja -järjestön mukaan heistä yli 40 prosenttia kuoli Gazassa. Keväällä Suomi oli järjestön sananvapausvertailussa jälleen viides.

Tehokas, turvallinen ja tekijälle tylsä – yhä tiukemmat juttukonseptit puhuttavat freelancereita

Sanna Wallenius, teksti • Heli Saarela, kuvitus

”Kiitos juttutarjouksesta! Aihe on hyvä, mutta meillä ei ole paikkaa, johon tämä sopisi.” Näin vastasi aikakauslehden toimituspäällikkö, kun tarjosin ajankohtaista ilmiötä artikkeliksi. Ei ole ensimmäinen kerta, kun juttu jää tekemättä siksi, ettei se mahdu lehden konseptiin.

Kun aloitin toimittajana yli kolmekymmentä vuotta sitten, lehtien syntyprosessi oli päinvastainen. Juttukeikoille lähdettiin välillä hyvinkin heppoisten ideoiden kanssa. Joskus spontaani taktiikka toimi, toisinaan lopputulos oli täyttävää.

Suunnitelmallisemmaksi toimitustyö muuttui 1990-luvun lopulla, kun lehtien konseptointi yleistyi. Lehdille määriteltiin kohderyhmät, oma ääni, juttutyypit ja visuaalinen ilme. Massiiviset lehtiuudistukset kiihtyivät 2010-luvulla.

Journalismin tutkijana, kouluttajana ja toimittajana työskentelevä **Maria Lassila-Merisalo** näkee muutoksessa paljon hyvää.

”Lukijan näkökulmasta konseptoitu lehti on turvallinen ratkaisu: hän tietää jo etukäteen, mitä saa. Konseptointi myös tehostaa toimitustyötä, kun pääteemat ja juttupaikat on valmiiksi mietitty. Editointikulttuuriakin konseptointi on vahvistanut.”

KONSEPTOINNIN KÄÄNTÖPUOLEKSI Lassila-Merisalo nostaa journalismin yksipuolistumisen. Haastateltavia ja aiheita yritetään välillä survaa muotiin, johon ne eivät luonnostaan sovi.

”Voi myös kysyä, tarjoavatko lehdet lukijoille ja tekijöilleen enää yllätyksiä, jos jokainen juttupaikka ja näkökulma on lyöty lukkoon ennakoon.”

Usein tuntuu siltä, että juttuformaattit köyhdyttävät kirjoittamista.

Anna-Liisa Hämäläinen, freelancetoimittaja

Vielä kiinnostavampaa on pohtia, rajaavatko tiukasti konseptoidut lehdet pois tiettyjä yhteiskunnallisia teemoja tai ihmisryhmiä. Itse huo- maan, että karsin jo juttujen ideointivaiheessa osan aiheista pois, koska tiedän, etteivät ne mene kuitenkaan läpi toimituksen päässä.

Lassila-Merisalollekin tilanne on tuttu.

”Varsinkin ilmiöjuttuja on vaikea myydä. Taan- noin tarjosin yhdelle lehdelle reportaasia, mutta toimitus piti aiheita liian suurena riskinä, sillä oli vaikea etukäteen tietää, millaista materiaalia saisin keikalta.”

Julkisuuden henkilöt edustavat naistenlehtijut- tujen peruskaartia. Taviksen osalta varmin väylä mediaan on yleensä dramaattinen selviytymista- rina.

”Näiden väliin jää kuitenkin iso joukko kiinnos- tavia ihmisiä, joiden haastatteluille on vaikea löy- tää paikkaa lehdistä”, Lassila-Merisalo huomauttaa.

KONSEPTOINTI ON HERÄTTÄNYT vilkasta keskustelua myös Facebookin Mediaduunarit-ryhmässä, jossa freelancerit kertovat huomioistaan.

”Aihe ei määrittele enää käsittelytapaa, vaan ihmisen tai asian pitää sopia konseptiin. Usein tuntuu siltä, että juttuformaattit köyhdyttävät kirjoittamista. Monologitekstit ovat tästä hyvä esi- merkki: ne eivät ole oikein kenenkään puhetta”, **Anna-Liisa Hämäläinen** pohti aiheita.

Janica Branderin kokemuksen mukaan sanomalehdissä on paremmin tilaa erilaisille juttutyypeille.

”Eräs kollega lähti juuri naistenlehdessä, koska kirjoittaminen alkoi muistuttaa enemmän copy- writingia kuin journalismia. Lehden omaa ’tone of voicea’ vahdittiin niin tiukasti, että jutuista karsittiin kaikki kirjoittajien persoonalliset piir- teet. Maakunnallisessa sanomalehdessä saa kokea sitä luovuutta ja löytämisen iloa, joka pitää vielä minutkin tällä alalla”, Brander kirjoitti.

Emilia Saloranta muistutti, että formaattit voi- vat myös helpottaa juttujen myymistä. Toimit- taja voi miettiä jo valmiiksi, mihin juttusarjoihin haastateltavia voisi tarjota.

”Kiinnostavia juttuja on syntynyt varsinkin silloin, kun mukana on selkeä teema, kuten raha tai rakkaus. Se on toki totta, että konseptit voivat kaventaa journalismia tai tuntua toimittajasta rajoittavalta, jos ne vielä tästä rajusti lisääntyvät.”

Me Naiset

Me Naisten kansijutut lehdissä 46/2025 ja 49/2025

KÄÄNNEKOHTA, 46/2025 ja 49/2025

OLENNAISET, 46/2025 ja 49/2025

TÄTÄ MIETIN

Apu

APU TUTKI, 38/2025 ja 42/2025

HENKILÖ 38/2025 ja 41/2025

JUURET 38/2025 ja 40/2025

Me Naisten ja Avun tyypilliset juttuformaattit ohjaavat sisältöjä julkisuudesta tuttujen henkilöiden haastatteluihin, mutta esimerkiksi yhteiskunta-aiheita ja reportajeja on karsittu.

AVUSSA TEHTIIN VIIME kesänä lehti uudistus, jossa juttuformaattien määrää kasvatettiin. Päätoimittaja Samuel Savolainen ei näe, että konseptointi köyhdyttäisi journalismia.

"Formaatit tekevät viikkolehden kokoamisesta suoraviivaisempaa, sillä tahti on tiivis. Siitä on toki pidettävä huolta, ettei lehti mene liukuhihnan tekemiseksi, vaan yllätyksille jää tilaa. Jos formaatti aiheuttaa sen, että jutut alkavat toistaa itseään, on aika muuttaa konseptia."

Me Naiset -lehdessä konseptointi yleistyi 2000-luvun alussa. Päätoimittaja Katja Sipilän mielestä hyvin konseptoitu lehti on lupaus tietyistä laatuista.

"Juttuformaateilla rakennetaan tuttuuden tunnetta ja sitoutetaan lukija, mutta kyllä ne helpottavat myös toimituksen työtä. Meillä sisältö poikkeaa sikäli sanomalehdistä, että haastateltavana on usein julkikkia, joista juttuformaattit auttavat löytämään uusia näkökulmia."

Sipilä haastaa väitettä, jonka mukaan tavallisista ihmisistä tehtäisiin naistenlehdissä pelkkiä selviytymistarinoita.

"Me teemme tavisten kautta jatkuvasti ilmiöjuttuja vaikkapa työelämästä, ihmissuhteista tai rahasta. Yritämme taistella kuplautumista vastaan, jotta äänen pääsisivät mahdollisimman monenlaiset ihmiset."

Mutta jääkö juttuja usein tekemättä siksi, etteivät ne mahdu lehden konseptiin?

"Meillä ei kyllä kieltäydyt jutusta siksi, ettei sille olisi paikkaa. Enemmänkin pohdimme, onko aiheessa Me Naisiin sopiva näkökulma", Sipilä sanoo.

Myös Samuel Savolainen vakuuttaa, että Avussa on tilaa myös konseptin ulkopuolisille jutuille ja erilaisille äänille.

"Hyvä juttu on hyvä juttu, oli sen paikka missä tahansa. Formaattien tehtävä on terävöittää aihevalintoja ja kirjoittamista."

Mediaduunari-ryhmän keskustelua on lainattu juttuun keskustelijoiden luvalla.

Saksan journalistiliitto lobbaa ja lakkoilee – "Vihollisemme on Big Tech"

Saksan Journalistiliiton puheenjohtaja Mika Beuster haluaa palauttaa työehtosopimukset työnteon kultaiseksi standardiksi.

Veikko Erämäki, teksti • Tommi Aittala, kuva

Mika Beusterin vastaukset karkaavat jatkuvasti palopuheeksi "Piilaakson ja Pekingin teknologiajättiläisistä". Saksan Journalistiliiton DJV:n puheenjohtaja on ärhäkkäällä tuulella.

"Alustayhtiöt imevät mainosrahat itselleen, medioille ei jää mitään. Samalla teko-

älyfirmat käyttävät sisältöämme maksamatta korvauksia. Kyseessä ei ole mitään muuta kuin yksi iso ryöstö!"

Etäyhteydelläkin aistii, että Beuster on tosissaan. Beusterin mielestä eurooppalaisen median pahin vihollinen eivät ole halitukset, vaan "Big Tech": Piilaakson jätit kuten Google, Meta ja OpenAI sekä kiinalaiset vastineet, kuten Bytedance.

Berliinissä ja Bonnissa päämajoja pitävä

Deutscher Journalisten-Verband (DJV) on Euroopan isoimpia journalistiliittoja. Vuonna 1949 perustetulla liitolla on yli 26 000 jäsentä.

Saksassa on kuitenkin useita journalistiliittoja. Toiseksi suurin on Deutscher Journalisten-Union (DJU) miltei 22 000 jäsenelään. Se kuuluu Verdi-ammattiliittoon.

DJU on perinteisempi ammattiliitto, kun taas DJV:tä Beuster kuvaa hybridiksi

– perinteisen ammattiliiton ja lobbausjärjestön yhdistelmäksi. DJV osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja käy Saksan liittopäivillä eli liittovaltion parlamentissa Bundestagissa toimittajien puolesta.

MONI SAKSALAISJOURNALISTI EI KUULU mihinkään liittoon. Saksassa järjestäytymisaste on laskenut 1990-luvulta alkaen ja on enää noin 16 prosenttia.

Politikoinnin lisäksi DJV:n tehtäviin kuuluu työehtosopimuksista neuvottelemineen. Työtä riittää, sillä Saksassa vain noin puolet palkansaaajista kuuluu työehtosopimusten piiriin. Esimerkiksi Suomessa tämä osuus on miltei 90 prosenttia.

”Haluamme työehtosopimukset jälleen työnteon kultaiseksi standardiksi Saksassa”, Beuster sanoo.

Neuvottelut työnantajapuolen kanssa käyvät välillä kiperiksi. Kevään ja kesän ajan saksalaistoimittajat lakkoilivat ympäri maata, kun DJV ja DJU vaativat palkan- korotuksia media-alan työnantajajärjestöltä.

Media-alalla pitkäkestoiset ja laaja-alaiset lakot ovat melko harvinaisia. Lyhytkestoiset, paikalliset varoituslakot eli *warnstreikit* ovat yleisempiä.

Työtaisteluun liittyvää tietotaitoa on kadonnut vuosien varrella.

”Järjestäessäni lakkoa ensimmäistä kertaa jouduin etsimään vanhempia jäseniämme kysyäkseni, että miten tämä oikein tehdään”, Beuster sanoo.

Tällä kertaa lakkoilu tuotti tulosta, kun neuvottelut päättyivät heinäkuussa toimittajien palkankorotuksiin.

Työmarkkinapolitiikan suhteen Saksalla ja Suomella on paljon yhteistä, mutta eroakin löytyy.

Esimerkiksi työttömyyskassoja ei saksalainen järjestelmä tunne. Saksassa työttömyystukimaksut kerätään automaattisesti niin, että työntekijä ja -antaja maksavat puoliksi 2,6 prosentin osuuden bruttopalkasta. Työttömyystukia hallinnoi ja maksaa liittovaltion työvoimavirasto.

Toisaalta DJV:llä on tuottoisa eläkerahasto, jonka jäseneksi pääsee lisämaksulla.

Rahastosta saa ylimääräistä lakisääteisen eläkkeen päälle.

Pääosin liiton tarjonta on suomalaisille tuttua: lakineuvontaa, lakkoavustusta, edullisia vakuutuksia, pressikortti ja muita jäsenetuja. Beuster nauraa, kun kysyn, löytyykö DJV:ltä vastinetta Suomen Journalistiliiton Lapin-mökeille.

”Isoimmilta liitoilta löytyy omat hotellit ja Italian-majoitukset, meillä ei sellaisia ole”, Beuster sanoo.

SJL päätti Saariselän mökkien myymisestä viime marraskuussa.

”Järjestäessäni lakkoa ensimmäistä kertaa jouduin etsimään vanhempia jäseniämme kysyäkseni, että miten tämä oikein tehdään.”

Mika Beuster, Saksan Journalistiliiton puheenjohtaja

DJV:n jäsenmaksun suuruus riippuu siitä, mihin DJV:n 14:stä aluejärjestöstä jäsen kuuluu. Kalliimmillaan vuosimaksu on noin 400 euroa.

KESKIVERTO SAKSALAISJOURNALISTI on neli-kymppinen, korkeakoulutautunut mies, kertoo Münchenin Ludwig-Maximilian-yliopiston selvitys. Suomessa tilanne on iän ja koulutuksen suhteen pitkälti sama, mutta 60 prosenttia journalisteista on naisia.

DJV:n jäsenistä merkittävä osa on freelancereita. Tätä selittää muun muassa julkismedioilla työskentelevillä nuorilla yleinen Fester Freier -työmalli, jossa työskennellään ikään kuin saman talon vakituksena freelancerina.

Harjoittelijoiden ja vasta-alkajien palkka voi olla vain hieman yli 2000 euroa kuussa.

Pidempään työskennelleet toimittajat tie-naavat noin 3500–5000 euroa kuussa.

Palkat voivat vaihdella paljonkin riippuen siitä, onko toimittajan työ sopimus tehty vanhoina hyvinä aikoina vai viime vuosina. Beusterin mukaan tämä näkyy usein epäsuhtana toimitusten heikommin palkattujen nuorten ja paremmin palkattujen vanhempien työntekijöiden välillä.

Saksa on talouden rakenneongelmista huolimatta edelleen järjestettömän rikas maa. Esimerkiksi broadcast-huipulla voi todella lyödä rahoiksi: julkisella ZDF-kanavalla nimikko-ohjelmaansa juontava **Markus Lanz** tienasi yli miljoona euroa vuonna 2024.

SAKSALAISTOIMITTAJIEN tulevaisuudennäkymistä kysyttäessä Beuster ei kaunistele tilannetta.

”Ala tulee todennäköisesti kutistumaan ja perinteisiä toimittajia tulee olemaan vähemmän kuin nyt. Laatujulkaisut pärjäävät, mutta kaikki uutistalot eivät tule selviämään”, Beuster sanoo.

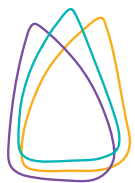
Ongelma on Beusterin mukaan Saksassa sama kuin muuallakin: bisnesmallin romahdus. Mainostulot ovat siirtyneet miltei kokonaan Googlelle ja somejättiläisille, ”oligopolille”, niin kuin Beuster asian muotoilee.

”Piilaakson ja Pekingin teknologiajättiläiset hallitsevat alustoja ja tekevät niillä isot rahat. Alustat elävät polarisaatiosta ja kuohuttavasta sisällöstä, eivät faktoista.”

Samaan aikaan jutut ja käyttäjäläikenne riistetään medioilta, kun tekoälysovellukset imuroivat artikkelit tiivistelmiksi käyttäjilleen.

Beusterin missio onkin lobata lainsäätäjiä, jotta nämä pakottaisivat teknologiajätit maksamaan medioille siedettäviä korvauksia. Hän reissaa ympäri Eurooppaa puhumassa asiasta ja peräänkuuluttaa sitä, että eurooppalaisten tiedotusvälineiden ja sitä kautta demokratioiden suojeleminen vaatii kansainvälistä yhteistyötä.

”Valtioiden on suojeltava vapaata lehdistöä alustayhtiöiltä. Uhattuna eivät ole vain toimittajat vaan koko avoin yhteiskuntamme”, Beuster sanoo. ●

Kirkko ja kaupunki

Kesätoimittajaksi Kirkko ja kaupunkiin

Etsimme kesätoimittajaa.

Meillä pääset tekemään monipuolista ja monikanavaista työtä. Toivomme sinulta innokasta työtettä, kykyä ideoida kiinnostavia sisältöjä ja halua oppia uutta. Kerro meille alaan liittyvästä koulutuksestasi ja kokemuksestasi. Kesätyö on tarkoitettu alan opiskelijalle.

**Hakemukset juttunäytteineen 25.1.2026 mennessä
päätoimittajalle: pauli.juusela@kirkkojakaupunki.fi.**

Pääkaupunkiseudun seurakuntien julkaisema Kirkko ja kaupunki on ajankohtainen ja luettu. Printtilehden levikki on 325 000 kappaletta, verkossa meitä seurataan ympäri maata. Toimituksemme sijaitsee Helsingin Kalliossa.

hilla
group

hillagroup.fi/tyopaikat

Sinustako KESÄHILLALAINEN?

Kesätiimi 2026 etsii rohkeita tarinankertojia.

Haemme kesätoimittajia Lappiin, Kainuuseen, Keski-Pohjanmaalle ja Pohjois-Pohjanmaalle. Meillä voit tehdä juttuja omalla tyylilläsi ja olla oma itsesi.
Haku alkaa 7.1.2026.

Astu eturiviin

Hae kesätoimittajaksi Ilta-Sanomiin ja näe mitä kulissien takana tapahtuu.
Haku alkaa 7.1.2026.

MIS TÄ PUHUTAAN.

MEDIAKUNTA

MEDIAKUNTA
–
JOURNALISTILIITON
OMA TYÖOSUUSKUNTA
MEDIA-ALAN
AMMATTILAISILLE

mediakunta.fi

Tule kesätöihin Maaseudun Tulevaisuuteen

Hei sinä, journalisti! Onko sinulla juuret maaseudulla ja olet innostunut maaseudun ilmiöistä ja uutisista? Seuraatko aktiivisesti valtakunnan politiikkaa, oletko kiinnostunut energia-asioista, haluatko raportoida metsästä tai tunnetko paloa maatalojen arjen uutisointiin? Toimituksessamme pääsee tekemään vaikuttavaa journalismia kaiken tämän äärellä.

Arvostamme valinnoissa hyvää suomen kielen taitoja sujuvaa kirjoittamista, hyvää työkaveruutta sekä maaseudun ja sen elinkeinojen tuntemusta. Eduksi on, että innostut uutisten tekemisestä, tunnet jo

verkkouutisten maailmaa ja luovit sujuvasti nykyajan somekanavissa.

Tarjoamme kesätyöntekijöillemme joustavan etätöiden mahdollisuudet ja kokemusrikkaan kesän valtakunnallisessa mediatalossa.

Etsimme kesätoimittajia uutis-, maatalous- ja metsätiimeihin. Lisäksi haemme media-assistenttia ulkoasutiimiin.

Hakuaika: 7.1. — 30.1.2026

Lisätietoja tehtävistä antaa toimituspäällikkö Stina Haaso 040 823 3937

Hae paikkaa täyttämällä hakemuslomake: viestimedia.fi/tyopaikat/
CV:n, palkkatoiveen ja esittelyvideon kera.
Käy hakemuksia läpi jo heti hakuajan alusta lähtien.

Maaseudun Tulevaisuus (MT) on maaseudun elinkeinoihin, asumiseen ja elämäntapaan sekä metsään keskittyvä erikoisanomalehti. Se ilmestyy painettuna broadsheet-versiona kolme kertaa viikossa. Printtilehden ja MT.fi -verkkopalvelun kokonaistavoittavuus on 561 000 lukijaa (KMT 2025).

Maaseudun Tulevaisuutta julkaisee Viestimedia Oy, jonka päätuotteita ovat Maaseudun Tulevaisuus ja aikakauslehdet Koneviesti ja Metsänomistajan Aarre, sekä verkkosivustot MT.FI, koneviesti.fi ja suomela.fi. Vakavarainen ja menestyvä yhtiömme työllistää reilut sata viestintäalan ammattilaista.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

VIESTIMEDIA

KALEVAMEDIA

ELÄMÄ ON PAIKALLISTA

Hei journalisti, tule ja koe kesä kanssamme.

Tarjoamme työtä, kokemuksia ja paikallista elämää puolen Suomen alueella.

Haku alkaa 7.1.2026

[REKRY.KALEVAMEDIA.FI](https://rekry.kalevamedia.fi)

KALEVA Ilkka-Pohjalainen **Lapin Kansan** **Iijokiseutu** **VAASA** **Komiat** **epari** **JUUPOHJAN SANOMAT** **RADIO KALEVA**
KOILLISSANOMAT **RANTALAKEUS** **Pyhäjokiseutu** **SIIKAJOKILAAKSO** **Raahen Seutu** **Järviselä** **VIISKUNTA** **Juuman Sanomat**

Anna Hietaneva tekee Prinsessa-lehteä freelancetoimittajana. Joka toisen lehden kannessa ovat Frozen-elokuvasta tutut sankarit Anna ja Elsa.

Anna Hietaneva tekee olohuoneessaan lehteä prinsessoille

Mikko Nikula, teksti • Marjaana Malkamäki, kuva

Lumikki, Pocahontas, Tähtkäpää vai Vaiana? Kuka kanteen tällä kertaa? Näitä kysymyksiä miettii työssään toimittaja **Anna Hietaneva**. Sanoma-konsernin julkaisema *Prinsessa*-lehti ilmestyy kerran kuussa, ja joka toisen numeron teemana ja kannessa ovat *Frozen*-siskokset Anna ja Elsa. He ovat lukuisista Disney-prinsessoista selvästi suosituimmat, kiitos maailmanlaajuiseen menestykseen nousseiden elokuvien.

"Vuorottelujärjestelmä on ollut lehdellä käytössä viitisen vuotta. Yritän aina saada prinsessoihin vähän vaihtelua", Hietaneva sanoo.

Toimituksen vahvuus on puolitoista henkeä. Hietaneva työskentelee freelancerina, ja päätoimittaja on **Aki Hyypä**, joka tunnetaan parhaiten *Aku Ankkan* päätoimittajana. Hietaneva asuu Tampereella, mutta yhteinen toimituspalaveri *Aku Ankkan* tekijöiden kanssa pidetään kerran viikossa joko paikan päällä tai etänä.

Vastuu *Prinsessan* kokoamisesta on Hietanevalla.

"Siihen menee 5–15 tuntia viikossa. Teen töitä kotona olohuoneen pöydän ääressä. Kirjaudun Disneyn serverille, valitsen sieltä sopivat tarinat ja tehtävät ja laitan ne kääntäjälle."

Hietanevallakin on aiempaa työhistoriaa *Aku Ankassa*. Kahta lehteä yhdistää se, että materiaali tulee Disneyltä. Asiakasprofiili kuitenkin eroaa: *Prinsessan* tyypillinen "lukija" on 3–6-vuotias -iässä, jossa vanhemmat yleensä lukevat tarinat lapselle.

Aku Ankka profiloituu laadukkaalla ja monipuolisella suomen kielellä, mutta *Prinsessan* kohderyhmälle ei käytetä liian pitkiä tai monimutkaisia virkeitä.

"Totta kai *Prinsessassakin* puhutaan hyvää suomea. Mutta ei siellä sellaista sanataidetta ole kuin *Aku Ankassa*", sanoo suomen kielestä maisteriksi valmistunut Hietaneva.

SIVUJA PRINSESSA-LEHDESSÄ on 36. Sen runkona on pitkä sarjakuva tai kuvitettu tarina. Tehtäväsivuilla on labyrinthteja, värityskuvia, askartelua ja muuta alle kouluikäisiä kiinnostavaa. Hietanevalla on käytännössä vapaat kädet valita, mitä lehteen painetaan.

"Sellaisia tarinoita en ehkä laittaisi, joissa prinssi pelastaa prinsessan pinteestä. Mutta harvoin niitä

on tarjollakaan. Esimerkiksi tehtävät valitsen usein sen mukaan, olisinko itse lapsena nauttinut niistä."

Lasten aktiivisin prinsessavaihe kestää usein vain pari kolme vuotta, joten lukijoiden vaihtuvuus on suurta. Silti aineistoa ei kierrätetä, vaan kaikki julkaistava materiaali on uutta.

Tykkään olla oman elämäni prinsessa, laittautua ja käyttää hienoja mekkoja.

Anna Hietaneva, *Prinsessa*-lehden toimittaja

Kotimaista tuotantoa ovat kakkossivu, jossa julkaistaan lasten valokuvia ja piirroksia, sekä kuukauden lukijaprinsessan esittelevä sivu.

"Toimituspalaverissa on suunniteltu uutta konseptia, sadutusta. Eli lapsi kertoo sadun, vanhemmat kirjoittavat sen ylös ja lähettävät lehteen", Hietaneva paljastaa.

Prinsessa on ilmestynyt vuodesta 1999, ja 34-vuotias Hietaneva muistaa lukeneensa sitä lapsuudessaan.

"Postipalsta oli silloinkin. Ihastelin sitä ja ajattelin, että olisi hauskaa, kun oma kuva pääsisi lehteen. Mutta en ikinä lähettänyt sitä. Olin kai jo vähän prinsessaiän ohi."

Tosin prinsessaikä on sittemmin palannut.

"Tykkään olla oman elämäni prinsessa, laittautua ja käyttää hienoja mekkoja."

YKSI TYÖN PALKITSEVIMPIA HETKIÄ on lukijaprinsessapalstan tuottaminen. Prinsessat valitaan hakemusten perusteella, he tulevat Helsinkiin kuvattaviksi ja pääsevät pukeutumaan suosikkiprinsessakseen.

"Usein he ovat tosi jännittyneitä, jotkut uskaltautuvat jutella enemmänkin. Herkkupöydästä voi hakea naposteltavaa, se usein auttaa", kertoo Hietaneva.

"Yhden kuusivuotiaan prinsessan äiti liikutui kyyneliin, kun yleensä ujo lapsi uskalsi olla kuvauksissa niin rohkea ja tehdä asioita, joita kuvaaja pyysi." ●

Läsarsiffror både motiverar och stressar journalister – forskare: "riskabelt när analytiken tar för stor plats"

Marcus Floman, text • Cata Portin, foto

Trots att medierna ända sedan början av 2010-talet följt med hur innehåll läses på sajterna är det fortfarande många journalister som stressar över analysverktygen på redaktionen. När journalistiken mäts i siffror kan det både vara en sporre och en belastning. Det märkte doktoranden **Pinja Päivänen** som tillsammans med **Rasa Jämsen** och **Minna Koivula** intervjuat 55 finländska journalister för en akademisk artikel. Artikeln ingår i Päivänens pågående doktorsavhandling i journalistik vid Jyväskylä universitet. Päivänen frågar bland annat hur analysverktygen påverkar journalisters motivation och hur meningsfullt de upplever sitt jobb. "Datan är så starkt närvarande och sammankopplad med dagens journalistik att få klarar av att inte kolla på siffrorna. Det är inte många som kan koppla sig loss från att siffrorna påverkar känslan av värdet på det journalistiska innehållet."

De journalister Päivänen intervjuat har i huvudsak reagerat på två sätt på att innehållet ständigt mäts. Genom att börja tro på siffrorna eller genom att ifrågasätta och bli dataskceptiker. Båda förhållningssätten är slit-samma.

"För de flesta journalister har höga läsarsiffror en stärkande effekt på upplevelsen av att innehållet är meningsfullt. 'Sidu, jag har skrivit en jättebra artikel och den verkar ju gå väl hem hos publiken'", förklarar Päivänen.

Läsarsiffror kan också vändas upp och ned. "De som är kritiska till analytikens makt menar att siffrorna inte kan fånga upp och mäta arbetets värde".

Det är inte många som kan koppla sig loss från att siffrorna påverkar känslan av värdet på det journalistiska innehållet.

Pinja Päivänen, medieforskare

I Päivänens intervjuer har journalister svarat artiklar med låga siffror genom att säga att journalistikens värde borde mätas i vilket spår det lämnar hos läsaren och inte hur många som läst en text.

Päivänen har noterat att de intervjuade journalisterna oftast pendlade mellan att hålla med om att läsarsiffror spelar en roll och att ogiltigförklara siffrorna – beroende på situation.

"Journalister lever med en ständigt ambivalent inställning gentemot data och siffror."

På landets två största svenskspråkiga dagstidningar, *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet*, verkar problemen med ångest över läsarsiffror inte vara så stora, även om siffrorna är ett ständigt samtalsämne på båda tidningarna.

"Ingen läste min text".

Det är i dagens läge ovanligt, men ibland händer det att *Hbl*-journalisten och arbetarskyddsombudet **Annika Rentola** får höra de orden av en kollega. Den gången var kollegan besviken över de låga siffrorna så de gick igenom både texten och siffrorna.

"Vår slutsats var att det inte var sant att ingen läst texten. Men känslan av att ingen var intresserad av texten fanns ändå där", säger Rentola.

Viktigare än att konstatera att läsarsiffrorna var lägre än skribenten förväntat sig var att prata om situationen och att sedan sätta publiceringen i ett sammanhang.

"Var det vädret eller bara slumpen som påverkade läsarsiffrorna? Det fanns ingen påtaglig orsak."

"Då facket här på *Hbl* nyligen diskuterade analytik så sade en del att de inte sitter och följer sina läsarsiffror varje dag. De är insatta i sitt område och skriver om det de tror behövs och är intressant för publiken."

Andra sade att siffrorna fungerar som en måttstock i en tävling med sig själv.

ARI SUNDBERG ÄR arbetarskyddsfullmäktig för *Vasabladets* redaktionella personal.

Hur upplever kollegorna på *Vasabladet* att läsningens på sajten mäts?

Det hänger på cheferna att se till att ta hand om personalen och använda läsarstatistiken som ett verktyg bland andra. I dagens läge sköts den biten rätt bra, säger Annika Rentola, arbetarskyddsombud på Hufvudstadsbladet.

"Vissa blir stressade, andra tar det som en utmaning medan en tredje grupp ignorerar statistiken."

Sundberg påminner om att personalen måste involveras i utformningen och uppföljningen av mål.

"För att bevara sinnesron är det viktigt att inte ta siffrorna personligt, vilket man ju lätt kan göra. 'Varför får inte min artikel så många läsningar som den borde få.'"

Sundberg är noga med att understryka hur viktigt det är att journalisterna tillsammans med ledningen analyserar statistiken och hur målen ska nås. Så gör de på *Vasabladet* idag enligt Sundberg.

Och det är på den punkten där Annika Rentola tycker att saker gått i rätt riktning på *Hbl*. Att man på tidningen landat i att siffrorna i sig inte säger allt.

Enligt Rentola är det egentligen viktigast hur cheferna förhåller sig till läsarstatistiken

och hur de lägger in siffrorna i en kontext – annars faller nyttan bort.

"Det kan inte endast vara en enskild reporters problem att fundera på varför siffrorna blev som de blev. Jag tycker att vi idag sköter det bra till exempel inom nyhetsgruppen som jag känner bäst."

FORSKAREN PINJA PÄIVÄNEN ser för sin del en risk i att analytiken får en onödigt stor roll i journalisters vardag. Mest konkret syns den via nyhetsdeskens skärmar som hela tiden påminner om sajtens toppnoteringar. I våras följde Päivänen journalisters arbete på några redaktioner. Hon minns en morgon som fångar hennes forskningstema väl.

"Då en av journalisterna som jag följde gick in på redaktionen sade hen direkt 'yess, gårdagens text toppar sajten' – och kollegerna som kom emot i korridoren gav idel beröm", säger Päivänen.

Hon beskriver analysverktygens siffror som en slags redaktionernas feedbackautomat.

"Via siffrorna får man responsen genast och direkt, medan kolleger och chefer kanske inte lika ofta ger feedback."

Analytiken har en tudelad effekt på journalisternas motivation.

"De flesta är ambivalenta och det i sig är stressande. De som är cyniska till datans makt är kanske mindre motiverade att förbinda sig till sin arbetsgivares strategier och mål även om de kan vara motiverade att jobba med sin journalistik."

Å andra sidan: även de som kopplar en stor del av jobbets värde till höga läsarsiffror blir beroende av topplaceringarna.

"Om någon artikel inte når de förväntade siffrorna så kan det leda till långa och slit-samma funderingar kring vad som så att säga gick snett." ●

Kristian Kurki följde tonårsdrömmen och blev journalist som 40-plussare

Lina Laurent, text • Kai Widell, foto

När Kristian Kurki var 15 år bodde han i Tölö i Helsingfors, älskade J. R. R. Tolkiens böcker och heavy metal-musik. Han kunde inte spela något instrument men var bra på att skriva och bestämde sig för att ge ut en egen musiktidning. Den engelskspråkiga tidningen utkom i två år, med en upplaga på 300 till 500 exemplar. Kurki var utgivare och den enda skribenten.

Efter det blev det en paus för journalistiken i cirka 20 år.

VI TRÄFFAS PÅ ETT KAFÉ i Helsingfors en eftermiddag i december, i pausen mellan Kurkis dagstur på Svenska Yles nyhetsdesk och hämtningen av yngsta barnet på förskolan. När intervjun görs är Kurki inne på ett vikariat som tar slut vid årsskiftet, efter det väntar ett längre vikariat på *Helsingin Sanomat*. Bakom sig har han två år som inhoppare och vikarie vid nyhetsdesken i Böle, med tidiga morgnar, sena kvällar och allt som ingår i skiftesjobb. Även om vardagen inte varit helt lätt att få ihop med tre små barn har han gillat jobbet.

"Snabba nyheter är en jättebra skola. Jag har svårt att tänka mig att det skulle finnas en bättre miljö för att lära sig så mycket på en så kort tid för en grönöling som mig."

För ja, Kurki är relativt ny i branschen och hans väg in i journalistiken har varit snabb. I slutet av 2021 sade han upp sig från spelbolaget Supercell där han jobbat i åtta år.

"Jag var 40 och tänkte att jag kanske ännu skulle hinna göra något åt min tonårsdröm – att bli journalist."

Kurki konstaterar utan omsvep att det kändes väldigt riskabelt.

"Jag hade stadiga inkomster som räckte till ett bekvämt liv. Att sluta på Supercell och hoppa in i en bransch där man bara hör om uppsägningar tyckte många var helt galet."

Kristian Kurki sadlade om till journalistiken för drygt två år sedan. "Jag vill vara en röst som människor känner att de kan lita på."

Både bekanta och släktingar undrade om beslutet var vettigt. Hans fru däremot ifrågasatte aldrig beslutet.

"Jag gjorde aldrig någon objektiv riskanalys. Jag har tänkt att så länge jag sysslar med något som jag verkligen bryr mig om så leder det nog någon vart."

Efter att Kurki sade upp sig från spelbolaget blev hans pappa allvarligt sjuk. Kurki tog en längre paus från arbetslivet för att finnas där för sin pappa under hans sista tid.

"Men efter det var det första jag gjorde att söka jobb som hallåa på Yle Radio 1."

Kurki blev trea i rekryteringsprocessen, där han bland annat fått simulera en direktsändning. Han insåg att han verkligen kunde bli journalist och att radion var hans element. Han inledde mediastudier vid Laajasalon opisto, men hoppade av efter fyra månader. Han hade nämligen fått in foten på Svenska Yle.

DET NYA ÅRET INLEDER Kurki med en helt ny utmaning, som vikarierande journalist på *Helsingin Sanomats* matredaktion. Kurki säger att han funderar mycket på vad våra matvanor säger om vår kultur, om våra vanor

som konsumenter och om våra prioriteringar i miljöfrågor.

"Jag förhåller mig passionerat till mat och älskar matlagning. Jag fick höra att jag var en 'svart häst' i rekryteringen. De kanske var ute efter någon med ett annat perspektiv."

Att få utmana sig själv på finska är också något Kurki ser fram emot. Han kommer att sakna radion men konstaterar att Sanoma har egna poddar och radiokanaler.

"Men jag ska först landa i det nya jobbet och bli varm i kroppen innan jag börjar pitcha audio", säger han och skrattar.

Under studietiden tänkte Kurki att han skulle bli diplomat. Han studerade japanologi i Skottland och statsvetenskap i Japan. Senare blev det jobb på Utrikespolitiska institutet i Finland och på ett rekryteringsföretag. Spelbolaget Supercell lockade för sin del med en genuint internationell miljö.

"Den röda tråden i alla mina jobb har handlat om att leta efter, hantera och framföra information på ett eller annat sätt." •

Kristian Kurki, 45

- Journalist på *Helsingin Sanomats* matredaktion (vikariat) från och med januari.
- Jobbade tidigare som reporter på Svenska Yles nyheter, inhoppare och senare vikarie.
- Före det var Kurki bland annat kommunikationsexpert och rekryterare på Supercell.
- Pratar svenska, finska, engelska och japanska.
- Bor i Helsingfors med hustru, tre barn (13, 10 och 6 år) och en tax.

Har du blivit cyniker?

Efter en lång diskussion om världens dystra läge kommer sedan måste-frågan på slutet: vad ger dig hopp? Ett besvärat leende och någon kliché om att det är barnen och ungdomarna som är framtiden följer, påhejat av spridda lama applåder.

Det var en påhittad generalisering, som jag ändå tror att alla kan känna igen sig i.

När blev hoppet något pinsamt man måste trycka in på slutet? Något naivt och svagt, barnsligt och feminint?

NÄR JAG BÖRJADE JOBBA som utrikesjournalist blev jag varnad för cynismen. Hur den kan komma krypande utan att man märker det. En likgiltighet, en avsaknad av hopp om att något kunde göras för en bättre värld.

I grunden handlar cynismen kanske snarast om ett sätt att försöka skuffa undan andra känslor, som besvikelse, frustration eller uppgivenhet. Då tar man till ett *aivan sama*, fast det i grunden spelar all roll i hela världen och man bara sörjer det att ingenting händer.

Klimatkatastrofen är ett av de teman där man kan skönja en cynicism i journalistiken. Man upprepar sanningarna om att världen går mot en oundviklig katastrof, och i mångt känns det som om ingenting mer går att göra.

Journalistiken upprepar politikernas floskler om att det viktigaste nu är att spara ihjäl oss och klimatet får vänta. Det är lätt att bli apatisk när korallerna förtvinar, extremväder sveper över våra bekanta semesterorter och våra vintrar verkar vara ett barndomsminne blott. Vi journalister är trots allt också bara människor.

I den ekvationen kan det kännas barnsligt att komma dragande med hopp. Konstruktiv journalistik har varit på tapeten i ett par decennier redan, och vi är säkert många som någon gång känt oss nödtvungna att värka fram en konstruktiv vinkel där den egentligen inte finns. Men samtidigt är det hoppet om en bättre framtid som alltid varit människans drivkraft, något som skiljer oss från djuren.

!! När blev hoppet något pinsamt man måste trycka in på slutet?

EN UNDERSÖKNING PUBLICERAD i tidskriften *Nature* för snart två år sedan visar att en majoritet av människorna som intervjuades (130 000 stycken i 125 länder) vill göra mer för klimatet än de gör just nu. Samtidigt tror en majoritet att andra inte har samma vilja.

Är du en av cynikerna som hjälper till att sprida den världsbild människor har?

Det är ett enormt resursslöseri att det finns så många människor som vill göra något men inte vet vad, och samtidigt tror att de är ensamma om det. Dags att kavla upp ärmarna och göra hoppet till huvudtema i diskussionerna, inte till den trötta frågan på slutet.

Vi har inte råd att vara cyniska, för det handlar trots allt om våra barns och ungas framtid. ●

Liselott Lindström ● Skribenten
är frilansjournalist.

MEDIENYTT

Soc&kom-studerande väljer allt oftare kommunikation framom journalistik

Sedan Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet (Soc&kom) 2017 gick över till ett så kallat brett kandidatprogram har intresset för ämnet journalistik och kommunikation varierat mycket. Det breda kandidatprogrammet innebär att man inte ansöker till ett specifikt ämne, utan väljer sitt huvudämne först i slutet av det första året. I början väljer alla studerande tre olika introkurser bland högskolans ämnen.

"Nackdelen är att journalistikprogrammet är mer dolt i ansökningsskedet, tidigare kom journalistiken tydligare fram. Fördelen är att studerandena får en bredare samhällsvetenskaplig utbildning", säger **Jenny Stenberg-Sirén**, universitetslektor och pro-

rektor för samhällskontakter på Soc&Kom.

Sammanlagt har 421 personer deltagit i kursen *Introduktion till journalistik och kommunikation* mellan läsåren 2017–2018 och 2024–2025. Under samma period gick 217 personer kursen *Nyhetsjournalistik* och 106 gick produktionskursen *Smocka*, där man simulerar en nyhetsredaktion.

Stenberg-Sirén påpekar att många går *Introduktion till journalistik* eftersom alla studerande i skolan måste välja tre introkurser och att kursen i nyhetsjournalistik är riktad utåt och tillgänglig även för studerande på öppna universitetet. Enligt henne är de som väljer produktionskursen "på riktigt intresserade av journalistik".

Samtidigt har Stenberg-Sirén märkt en föränd-

ring i studerandes attityd mot journalistiken. Allt fler väljer att specialisera sig på kommunikation och färre verkar intresserade av ren nyhetsjournalistik. Då 14 studerande deltog i produktionskursen *Smocka* förra läsåret gick 32 kursen *Strategisk kommunikation*.

"Jag tror att det har att göra med branschläget och sociala mediers intåg. Folk är vana att producera innehåll och bland annat det har väckt intresse för kommunikation. Jag tänker också att de som brinner för journalistik, som vill förändra världen, är ganska få nuförtiden. Folk är allmänt intresserade att jobba med medier, men kanske inte nyhetsjournalistik."

Hanna Nordenswan

FOKUS

Viestijä **Pi Mäkilä** ajaa eläinten oikeuksia

Anitra Rönkkö, teksti • Eeva Anundi, kuva

Pi Tässä työssä olen oppinut, että vaikka haluaisin lähteä barrikadeille tärkeän asian puolesta heti, pitää laittaa jäitä hattuun. Muutos vie oman aikansa.”

SEY Suomen eläinsuojelu -järjestön viestinnän asiantuntija **Pi Mäkilän** kädenjälki näkyi marraskuuisessa hevoskampanjassa, joka oli loppuhuipennus kaksi vuotta kestäneelle työlle.

Vuoden alussa tuli voimaan uusi hevostenpitoa koskeva asetus, jonka mukaan hevosta ei saa enää jättää yksin, vaan sen pitää päivittäin saada olla kosketuksissa lajitoverihinsa. Se on yksi asetuksen kohdista, joihin SEY halusi vaikuttaa.

Mäkilä aloitti SEY:n viestijänä vuonna 2013 ensin vapaaehtoisena ja sitten freelancerina. Nykyään hän on täysiaikainen työntekijä. *Eläinten ystävä* -lehden tuottamisen, somesisällön ja artikkeleiden kirjoittamisen ohella Mäkilä tekee lisäksi freelancetoimittajan töitä asiakaslehtien parissa.

Söpöt eläimet vetävät lukijoita, mutta Mäkilä toivoisi, että media tarttuisi hanakammin myös vaikeisiin aiheisiin.

”Marraskuussa julkaisemamme juttu rekikoirien laajamittaisesta kaltoinkoittelusta pohjoisen matkailussa ei saanut yhtä paljon huomiota kuin Ähtärin pandat.” •

Pi Mäkilän työ sekoittuu vapaa-aikaan, sillä hän keskustelee usein tallilla hevostenpidosta. Mäkilän oma Petteri-poni vie omistajansa viikoittain metsään lenkille.

Heli Hämäläinen ● Kirjoittaja on journalistiseen kirjoittamiseen ja kielenhuoltoon erikoistunut kirjoitusviestinnän opettaja Jyväskylän yliopistossa.

Epäluotettava kielikorva johtaa hienostelemaan

Journalistit oppivat usein nopeasti, että vaikka puhutaan *aikakausista*, kausijulkaisujen nimi on *aikakauslehti*.

Kielenkäytössä otetaan herkästi mallia muista sanoista ja lainataan niitten kirjoitusasua sellaisiin yhteyksiin, joihin se ei kuulu. Tällaista lainaamista eli hyperkorrektiutta harrastetaan ikään kuin kaiken varalta ja usein virheitten pelosta. Kirjoittaja saattaa olettaa, että hienolta kalskahtavaan sanaan tarvitaan lisää hienostelua, jotta se ei kuulostaisi arkiselta.

Ville Eloranta kirjoitti virheitä synnyttävästä oikeaoppisuuden tavoittelusta tällä palstalla muutama vuosi sitten (*Journalisti* 1/2021). Hänen mukaansa tieto puhutun ja kirjoitetun kielen eroista saattaa aiheuttaa teksteihin ylenpalttisen virallisia tai näennäisen kansainvälisiä sananmuotoja. Esimerkiksi *gynekologia* voi muuttua koreilevasti *gynegologiaksi*.

Hyperkorrektiuudessa erityisen kiinnostavaa on juuri kieltenvälisyys. Kielikorvaansa luottavat kirjoittajat lai-

naavat vierasperäisiltä kuulostaviin sanoihin sellaisia vierasperäisiä kirjaimia, jotka saattavat kuulua puheessa mutta jotka eivät sisälly sanan kirjoitettuihin muotoihin.

Vaikkapa *troppi* kuulostaa monesta sen verran arkiselta, että sitä ei kehtaa laittaa asiaylliseen tekstiin sellaisenaan. Rohdosta tulee sitten *droppi*. Samalla logiikalla vaateripustin eli *henkari* päättyy *hengariksi*. Molemmissa hyperkorrekteissa muodoissa on havaittavissa englannin kielen vaikutusta.

Varsinkin pääkaupunkiseudulla kumisevat *porttigongit*. Porttikäytävä (ruots. *portgång*) on kyökkisuomen kautta vakiintunut muotoon *porttikonki*. Taivutuksen astevaihtelun vuoksi toisinaan ajatellaan, että sanan perusmuoto olisi *porttikongi*. Hyperkorrektille kirjoittajalle sekään ei riitä, vaan malliksi kolahtaa vielä *gongi*.

Kielikorvan sijaan voisi luottaa kielisilmään ja katsoa sanan oikean muodon *Kielitoimiston sanakirjasta*. ●

TUTKITTUA

Lasten uutisia kirjoitetaan yksipuoliselle yleisölle

Toimittajat näkevät lapset yhdenmukaisena joukkona. Tämä saattaa sulkea osan lapsista ikäryhmälle sopivan uutisjournalismin ulkopuolelle.

Näin kertoo syksyllä *Journalism Practice* -lehdessä julkaistu tutkimus. Siinä tutkijat **Camilla Haavisto** ja **Rasmus Kyllönen** selvittävät, millaisen roolin toimittajat omaksuvat laatiessaan uutisia 8–13-vuotiaille lapsille ja millaisina he näkevät yleisönsä.

Aineistoksi he haastattelivat kuutta toimittajaa viidestä kotimaisesta lasten uutismediasta vuosina 2021–23 ja tutkivat aineistoa diskurssianalyysin keinoin.

Tutkijat havaitsivat journalistien hahmottavan lapset neljällä tavalla.

Ensinnäkin lapset nähtiin aktiivisina toimijoina, jotka osaavat valita uutisvirrasta itseään kiinnostavat sisällöt. Toimittajat katsoivat, että lasten uutisia ei tullut pureskella liian yksinkertaiseen muotoon. Lapsille tuli tarjota haastetta.

Toiseksi toimittajat puhuivat lasten haavoittuvuudesta. Lapsille haluttiin tarjota tietoa sodista ja ilmastonmuutoksesta aiheuttamatta liikaa ahdistusta. Tasapainottelu lasten toimijuuden ja haavoittuvuuden välillä leimasi toimittajien työtä.

Kolmanneksi lapset ymmärrettiin tulevana kansalaisina. Tästä näkökulmasta toimittajat omaksuivat roolin oppaina tai suorastaan demokratian pelastajina, jotka koulivat lapsia kohti hyvää kansalaisuutta maailmassa, joka on täynnä valeuutisia ja väkivaltaa.

Neljänneksi tutkijat havaitsivat, että toimittajille lapset näyttäytyvät sosiaalisena yksikkönä, jolla on yhdenmukaiset kognitiiviset kyvyt ja yhteiset kiinnostuksenkohteet. Suomen sisäiset alueelliset erot olivat ainoa lasten moninaisuuden muoto, josta haastateltavat puhuivat.

Lasten uutisten on aiemmissa tutkimuksissa huomattu palvelevan ylemmän keskiluokan tarpeita. Tutkijoita huolestuttaakin, että toimittajien idealisoitu käsitys lapsiyleisöstä voi sulkea ulos

lapset, jotka poikkeavat kohderyhmästä esimerkiksi etnisesti tai sosioekonomisesti.

Juha Matias Lehtonen

KUVA:RIITTA SALMI

Jussi Orell, 48, aloittaa kevään aikana *Maaseudun Tulevaisuuden* päätoimittajana. Orell on ollut vuodesta 2022 *Turun Sanomien* päätoimittaja, ja jatkaa nykyisessä pestissään alkuvuoteen saakka. Hän on työskennellyt myös muun muassa *Turun Sanomien* uutispäällikkönä sekä Lännen Median uutishuoneen päällikkönä. Orell on syntyperäinen turkulainen.

Jussi Orell siirtyy Helsinkiin maakuntien ääneksi

Mikä sai sinut hakemaan Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittajaksi?

Tällaisia paikkoja tulee tarjolle harvakseltaan. Lehdellä on painotuksensa harrastuksiin ja elämäntapaan liittyen, mutta samalla se on timanttisen kova yleisuutislehti. Tämä tekee siitä kiinnostavan. Minulla on pitkä tausta maakuntalehdistössä, ja ihmisten arki on minulle tuttua. Olen viihtynyt *Turun Sanomissa* hyvin. Mitään työntöä poispäin ei ole. **Mitä haluaisit muuttaa Maaseudun Tulevaisuudessa?**

Peruskiven siirtämiselle ei ole tarvetta. Haaste on sama kuin kaikilla tilattavilla lehdillä: Pitää kiinni nykyisistä tilaajista ja samalla hankkia uusia, sitoutuneita tilaajia. Joka päivä olisi hyvä olla ainakin yksi sellainen juttu, josta ihmiset innostuvat keskustelemaan. En sano, ettei sellaisia olisi nyt, mutta ne jutut tekevät lehdestä merkityksellisen.

Maaseudun Tulevaisuus on Suomessa uniikki lehti jo siksi, että sitä julkaisee MTK. Miksi se on tärkeä julkaisu?

Median moninaisuus on arvo sinänsä pienessä markkinassa. On tärkeää, että maakuntien ääni kuuluu kansallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa. *Maaseudun Tulevaisuudella* on tässä tärkeä rooli. Perustyötä lehdessä tehdään tietenkin journalistisin kriteerein. **Mikä on ärsyttävintä Maaseudun Tulevaisuutta koskeva ennakkoluulo?**

Onko ennakkoluulo se, että ennakkoluulo

loja olisi? Lehdellä on linjansa ja julkaisijansa, mutta se on aina journalistisesti riippumaton. Ehkä suuri yleisö ajattelee sisällön koskettavan vain maaseudulla asuvia? Se ei pidä paikkaansa, esimerkiksi metsänomistajia asuu paljon kaupungeissa.

Miten pidät fokuksen tässä hetkessä nyt siirtymäaikana?

En ajatellut heittäytyä rammaksi ankaksi! Pidän itseäni ammattireiskana, jolla on hyvä työeetos. Niitä hommia tehdään täysillä, missä ollaan.

Millaisia johtamisen tapoja viet Maaseudun Tulevaisuuteen?

Keskustelemaa ja ratkaisukeskeistä johtamista. Ongelmien luetteleminen on helppoa, mutta haluan etsiä ratkaisuja. Ajattelen olevani osallistava johtaja ja kykeneväni tekemään myös ratkaisut.

Mitä sellaista sinun on opittava, mitä et vielä osaa?

Maaseudun Tulevaisuuden printti ilmestyy kolme kertaa viikossa: miten se rytmi vaikuttaa verkkojulkaisemisen rytmiin? Verkon on tietenkin olennaista päivittyä koko ajan. Lehden seuraamien elinkeinoihin liittyvän syväosaamisen kartuttamista on myös edessä.

Kuka on ammatillinen esikuvasi?

Nostan yksittäisen henkilön sijaan kaikki asia edellä menevät peruspuurtajat. Tänä yksilökeskeisenä bränditoimittajien aikana he ovat suomalaisen journalismin kivijalka.

Manu Haapalainen

Kaikkien matkalaskujen äiti

Yli 300000 kappaleen levikillä ilmestyvän viikkolehden julkaiseminen oli aikoinaan lupa painaa rahaa. Tämän aisti 1980-luvulla *Avun* toimituksessa, jota minun pomonani luotsasi avokätisesti alaistensa hassutuksia tukenut, silloinen pomoni päätoimittaja **Veli-Antti Savolainen**.

Kesällä 1986 toteutimme kuvaajaistävänä **Kari Kaipaisen** kanssa reportaasi-idean, joka oli kuin risteytys elokuvista *Easy Rider* ja *Kulurin Valssi*. Hommasimme Juvalta paikallisen hevosystäväinseuran kautta vuokralle Veto-Apu-nimisen suomenhevosruunan ja kaksipyöräiset kieselit. Läksimme kruisilemaan Saimaan saariston pikkuteille varusteina muun muassa sirppi, ämpäri, makuupussit, teltta ja pullo konjakkia.

Idylli oli täydellinen. Ruusut tuoksuivat huumavasti tienvarren pihossa, aurinko paistoi, haukka leijaili taivaalla, säyseä ruuna rumpsuteli eteenpäin, miehet istuivat ja palkka juoksi. Matkalla kohti Puumalaa yövyimme muun muassa lomakylässä, jossa oli yksinhuoltaja-äitien kesäleiri. Annoimme heidän lapsilleen vossikkakyytiä.

Palaute jutusta oli ylistävää, mutta matkalaskusta tuli ongelmia: V-A Savolainen halusi tietää, miksi olimme ostaneet lentopalloverkon.

Olimme huilanneet Sulkavan Partalansaaressa koululla. Mennessämme uimaan ruuna jäi lentopallokentän reunalle ja eikös polle vetänyt aisansa päällä verkon repaleiksi!

Sinä iltana koululla oli edessä kylälaisten vakiolehtisvuoro ja paikallisilla tietysti suuri hätäannus. Me syylliset soitimme Kaipaisen veljelle Mikkeliin ja käskimme ostamaan urheilukaupasta lentopalloverkon, ottamaan kuitin ja ajamaan ihan heti Partalansaaressa.

Onnistui täpärästi.

Pekka Vehviläinen

Kirjoittaja työskenteli muinoin muun muassa Savon Sanomissa, Avussa ja Journalistissa.

MITÄ SINULLE ON SATTUNUT JA TAPAHTUNUT? LÄHETÄ TARINASI OSITTEESEN JOURNALISTI@JOURNALISTIILTO.FI

Journalistiliiton juristi Tytti Oras pitää Comteamin tapausta poikkeuksellisenä.

YRITYS REKRYTOI TALOUSJOURNALISTEJA, MUTTA JÄTTI PALKAT MAKSAMATTA

Manu Haapalainen, teksti • Heli Saarela, kuva

Toukokuussa 2025 pääkaupunkiseudulla asuva työtön toimittaja sai kaupungin työvoimapalveluista puhelun: englanninkielinen talousmedia etsi toimittajia.

Työ vaikutti kiinnostavalta. Toimittaja oli työskennellyt aiemminkin talousjuttujen parissa. Työtä tarjonneesta yrityksestä, Comteam CT Oy:stä tai sen verkkojulkaisusta hän ei tosin ollut kuullut.

Toimittaja sai paikan. Työ alkoi elokuussa ja sujui aluksi hyvin. Comteamin omistaja ja julkaisua päätoimittanut **Päivi Härkönen** vaikutti osavalta. Härkönen editoi jutut ja otti toimittajan mukaan myös verkkolehden kehittämiseen.

ASIALLISEN TYÖSOPIMUKSEN LAATIMISESSA meni kuitenkin viikkoja. Härkönen ei merkinnyt sopimuksen ensimmäisiin versioihin esimerkiksi yrityksenä Y-tunnusta, eikä siihen myöhemminkään kuulunut luvattua puhelin- ja lounasetua. Työnantajafirman nimi muuttui Härkösen pyynnöstä työ-

sopimuksessa muotoon Comteam PUBPlus, koska Comteam CT Oy ei Härkösen mukaan ollut vielä Suomen työnantajarekisterissä.

Julkaisulla ei myöskään ollut omia toimitiloja. Palavereja pidettiin muun muassa hotellien auloissa, mikä tuntui toimittajasta oudolta ja nololta.

Toisinaan Härkönen jätti kokonaan ilmestymättä etäpalavereihin. Hän oli palkannut myös toisen toimittajan, mutta koko toimitus ei kokoontunut yhdessä kertaakaan.

Ensimmäinen palkkapäivä koitti syyskuun lopulla, mutta sitä edeltävällä viikolla toimittaja tajusi, ettei Härkönen ollut pyytänyt häntä lähettämään verokorttiaan.

”Lähetin sen, mutta aloin varautua siihen, ettei hän aio maksaa palkkaani.”

Palkkapäivänä Härkönen kertoi toimittajalle, että palkka on myöhässä, koska palkanlaskija ei ole ollut tavoitettavissa.

Härkönen ehdotti, että ensimmäinen palkka maksettaisiin Comteamin osakkeilla.

”Niillä tuskin olisi saanut sähkölaskua makset-

tua”, toimittaja sanoo.

Hän ei suostunut. Toimittaja ilmoitti irtisanoutuvansa.

”Tajusin, että työnantajaan ei voi lainkaan luottaa.”

TOIMITTAJA OTTI YHTEYTTÄ JOURNALISTILIITON juristiin **Tytti Orakseen**. Tämä kuvailee tapausta poikkeukselliseksi. Myös toinen Comteamin rekrytoima toimittaja on jäänyt ilman palkkaansa.

”En ole aiemmin kuullut, että haetaan journalistiteja työvoimahallinnon kautta, ja firma ei ole edes työnantajarekisterissä. Tai että kummallekaan toimittajalle ei makseta ensimmäistään palkkaa.”

Toimittajat ovat tehneet Härkösestä tutkintapyyntöä. On vielä epäselvää, korvaako Palkkaturva maksamatta jääneet palkat.

Journalisti yritti saada tähän juttuun kommentteja myös Päivi Härköselä. Hän vastasi lyhyessä sähköpostissaan, ettei voi kommentoida ”yksittäisiin työsuhteisiin” liittyviä asioita. ●

Lue lisää aiheesta: Journalisti.fi

EI KANNATA KYSYÄ, MIKSI TULI IRTISANOTUKSI

Tuotannollisista ja taloudellisista syistä irtisanotun työntekijän mielessä pyöri ainakin yksi kysymys: miksi tämä tapahui juuri minulle?

Moni irtisanottava kysyy irtisanomistilanteessa, miksi juuri hän saa potkut. Vastauksesta on vain hyvin harvoin hyötyä tai lohtua. Tavallisesti irtisanoja vastaa irtisanottavalle hyvin yleisellä tasolla.

Työnantajat valmentavat irtisanojat tarkasti siihen, mitä heidän pitää ja mitä he voivat sanoa työntekijälle.

Irtisanoja voi kertoa esimerkiksi vain, että irtisanomisten syy on tuotannollinen ja taloudellinen, että työtä on jatkossa vähemmän tarjolla ja ettei irtisanominen johdu millään tavalla työntekijästä tai tämän työsuorituksesta.

Lain mukaan tämä riittää tuotannollistaloudellisissa irtisanomisissa. Työntekijällä on oikeus tietää irtisanomisen peruste, mutta vastaukseksi riittää, että se on tuotannollinen ja taloudellinen.

Lisäksi laki edellyttää, että työnantajan pitää muutosneuvottelukutsussa antaa selvitys niistä periaatteista, joiden mukaan irtisanotuksi joutuvat työntekijät määräytyvät. Periaatetaso on kuitenkin liian yleinen vastaamaan yksittäisen irtisanotun kysymykseen siitä, miksi juuri hänet on valittu.

Ilmeisesti työnantajat ovat havainneet hyväksi olla liiemmin perustelematta irtisanomisia. Se myös vähentää riskejä joutua myöhemmin vastaamaan irtisanojan mahdollisista harkitsemattomista mölähdyksistä.

Lisäksi irtisanoja halunnee välttää sellaisten asioiden sanomista, joista irtisanotulle tulisi entistä kurjempi olo.

ONKO IRTISANOTULLA sitten mahdollisuutta myöhemminkään saada tietää, miksi juuri hänet on

valittu irtisanottavaksi?

Jos irtisanotto epäilee tulleen irtisanotuksi lainvastaisesti, hän voi pyytää liittoa selvittämään irtisanomisen perusteita. Liitto lähettää työnantajalle aluksi selvityspyynnön ja kysyy myös, miten työnantaja on valinnut irtisanottavat. Perustelut kiinnostavat erityisesti, jos on aihetta epäillä, että irtisanomisen taustalla on syrjiviä syitä.

Joskus työntekijä on jätetty sijoittamatta avoimena olleeseen tehtävään, johon on valittu uusi työntekijä. Silloin liitto voi kysyä, miksi tehtävää ei ole tarjottu irtisanotulle.

Jos väitettä laittomuudesta tukevat riittävän monet jo tiedossa olevat seikat, työnantajan tulee osoittaa väitteet vääriksi. Syrjintätapauksissa tämä tarkoittaa, että työnantajan on perusteltava valintaa muilla kuin syrjivillä syillä.

Sijoittamista koskeissa tapauksissa työnantajan on pystyttävä perustelemaan, miksi irtisanotulle ei ole tarjottu avoimena ollutta tehtävää. Molemmissa tapauksissa työnantaja esittää todennäköisesti näytöksi jonkinlaisia osaamis- ja soveltuvuusarvioita ja vertailuja.

LIENEE SELVÄÄ, ETTÄ vaikka irtisanomisen taustalla olisi aidosti epäasiallisia syitä, työnantaja ei paljasta sitä. Jos taas ei ole kunnollista näyttöä lainvastaisuuksista eikä työnantajan mielestä riittävää riskiä häviöstä mahdollisessa oikeudenkäynnissä, työnantajalla ei välttämättä ole intressiä avata valinnan syitä edelleenkin kovin tarkasti.

Vastauksen irtisanomisen laillisuudesta saa tuomioistuimelta, mutta täysin totuudenmukaista vastausta siihen, miksi juuri minut valittiin, ei sieltäkään välttämättä saa.

Yksi asia on kuitenkin ainakin totta: kun kuluja pitää syystä tai toisesta karsia tai toimintaa tehostaa, työnantaja joutuu irtisanomaan hyviä työntekijöitä ja ihmisiä. ●

Sanna Nikula ● Kirjoittaja on Journalistiliiton juristi.

Sanomalehtimies 8/1962 käsitteli nimimerkin käyttöä.

Nimetön päätoimittaja päätyi käräjille

Uusiutuneeseen kehotukseen saada lehtenne palstoilla selvitystä kysymykseen, saako nimimerkillä esiintyä aikakautisen päätoimittajana esitän kohdalleni sattuneen tapahtumasarjan.”

Näin aloitti *Sanomalehtimiehe*ssä 8/1962 nimimerkki Topi Toikka. Kirjoittaja oli kertomansa mukaan tahtomattaan joutunut päätoimittajaksi eräille lehdistöille, joissa hän ei halunnut esiintyä ”porvarillisella nimellä.”

”Kun kokemuksesta tiedän, kuinka julmia lapset voivat olla, niin halusin säästää lapsiani siltä, että heitä kiusoiteltaisiin isänsä lehtien nimistä.”

Kollegat olivat kuitenkin armottomampia. Kun ensimmäiset numerot tulivat painosta, käynnisti ”erään helsinkiläisen päivälehden” päätoimittaja julkisen keskustelun siitä, sallivatko oikeusviranomaiset todella päätoimittajan toimia nimimerkillä.

Niin Topi Toikka sai painovapauslain rikkomisesta 20 päiväsakkoa, á 250 markkaa.

”Topi Toikka on ilmoittanut, ettei tarvitse pistää hattua kiertämään kolehdin merkeissä. Hän kuulemma harkitsee, viettääkö hän vuosilomansa vankilassa ja kirjoittaa siitä reportaasisarjan MIES- tai Rikospoliisin mukana-lehteen”, raportoi Topi Toikan oma lehti.

Marja Honkonen

Apurahat 2026

Patricia Seppälän säätiön apurahoja voi hakea kuvajournalismin, lehti-/reportaasikuvauksen ja dokumenttikuvauksen projekteihin, näyttelyihin ja kirjahankkeisiin sekä alan kehittämiseen, tutkimukseen ja opiskeluun. Jaamme myös 10 000 euron apurahan kuvajournalisti-toimittaja-työparille tutkivan journalismin hankkeeseen.

Akseli Valmusen reportaasityöpaja

Viime vuosikymmeninä mahdollisuudet työskennellä dokumentaarisenä kuvaajana maakunnissa ovat heikentyneet, kun mediatalot ovat supistaneet toimintaansa suurten kaupunkien ulkopuolella. Tämän seurauksena maakuntien äänet ovat hiljentyneet, ja ne, jotka eivät pidä itsestään meteliä, ovat jääneet modernin itsestä puhumisen jalkoihin. Oletko sinä kuvaaja, joka haluaa haahuilla ja etsiä niitä ääniä ja merkkejä, jotka eivät tuo itseään esiin? Vaikka asuisitkin kehäkolmosen sisäpuolella, niin voit silti hakea mukaan Akseli Valmusen työpajaan, joka toteutetaan vuonna 2026! Työpajassa aiheesta kuin aiheesta etsitään tuoretta näkökulmaa, ja opetellaan näkemään valokuvia myös siellä, missä niitä ei ole.

PATRICIA SEPPÄLÄN
SÄÄTIÖ

Hakuaika 2.–31.1.2026

Lisätiedot, hakuohjeet ja sähköinen hakulomake: patriciaseppalansaatio.fi/apurahojen-hakeminen

Hakemukset vastaanotetaan ja arvioidaan sähköisesti. Apurahan saajat julkistetaan säätiön verkkosivulla huhtikuussa 2026.

Patricia Seppälän säätiö

patriciaseppalansaatio.fi
toimisto@patriciaseppalansaatio.fi
Puh./Tel. + 358 (0) 44 586 6144

FREELANCEREILLE KOULUTUSAPURAHOJA

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö sr jakaa apurahoja freelancereiden ammattitaidon ylläpitämiseen.

Apurahaa hakevan Kopiosto-valtakirjan tulee olla luovutettu Journalistiliitolle tai hakijan oikeus Kopiosto-apurahiin on hakemuksessa perusteltava ammatillisella toiminnalla. Apurahoja ei myönnetä laitehankintoihin, työskentelyyn, työmatkoihin tai opiskelijoille.

Haku alkaa 5. tammikuuta ja päättyy 26. tammikuuta kello 16.00.

Apurahahakemus tehdään Jokesin sähköiseen apurahajärjestelmään. Hakemus on allekirjoitettava määräaikaan mennessä pankkitunnuksilla.

Lue koko apurahailmoitus: <https://www.jokes-saatio.fi/nyt-haettavat-apurahat/>

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö sr
Siltasaarencatu 18 A, 7. krs 00530

ILMOITA JOURNALISTISSA

Tavoitat alan parhaat osaajat

Lisätiedot: [Journalisti.fi](https://journalisti.fi) – kysy myös bannereista!

Numero	Aineistopäivä	Julkaisupäivä
2/2026	ke 4.2.	pe 13.2.
3/2026	ke 18.3.	pe 27.3.
4/2026	ke 6.5.	pe 15.5.
Kesätauko		
5/2026	ke 5.8.	pe 14.8.
6/2026	ke 16.9.	pe 25.9.
7/2026	ke 21.10.	pe 30.10.
8/2026	ke 25.11.	pe 4.12.

JOURNALISTI

KOULUTUKSET

Tiedot ja neuvottelutaidot -kurssi

Perinteisellä kaksipäiväisellä orientaatiokurssilla saat kuvan luottamushenkilöiden ja työsuojeluvalluutettujen toimintakentästä, keskeisestä lainsäädännöstä sekä käytännön vinkkejä. Koulutus on suunnattu ensisijaisesti uusille sekä sellaisille luottamushenkilöille, jotka eivät ole aiemmin käyneet orientaatiokurssilla. Kouluttajina kurssilla toimivat työehto-asiantuntija **Marika Väisänen** sekä juristit **Tytti Oras** ja **Sanna Nikula**.

Aika: Ti–ke 27.–28.1., klo 10 alkaen

Paikka: SJL:n toimisto,

Siltasaarenskatu 18 A 7. krs, Ympyrätalo, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Ilmoittautumiset viimeistään 19.1. mennessä journalistiliitto.fi/tapahtumat

Järjestäjä: SJL

Jyri Kivimäen parhaat promptausvinkit

Tervetuloa webinaariin päivittämään tietosi promptaamisesta. Tässä koulutuksessa aloittelijakin pääsee kärryille, mutta myös konkareille on luvassa hyödyllisiä vinkkejä. Kurssilla käsitellään tiedonhakua, aineistojen analysointia, luonnostelua ja tiivistämistä. Saat käytännön esimerkkejä ja pääset itsekin kokeilemaan. Kurssista on hyötyä media- ja viestintäalan ammattilaisille, kuten journalistille, valokuvaajille, käsikirjoittajille ja viestijöille. Webinaarin vetää Ylen tekoälystä ja toimituksellisista ratkaisuista vastaava tuottaja **Jyri Kivimäki**. Hän on liiton jäsenille aiemmista koulutuksista tuttu.

Aika: Ti 10.2., klo 13

Paikka: Webinaari

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Ilmoittautuminen alkaa 7.1. kello 10, journalistiliitto.fi/tapahtumat

Järjestäjä: SFJ ja SJL

MUUT

Tule eduskuntaan keskustelemaan oikeusvaltion haasteista

Ihmisoikeuskeskus toivottaa liiton jäsenet tervetulleiksi tutustumaan oikeusvaltiota valvoviin toimijoihin, keskustelemaan ja nauttimaan lounasta eduskunnan suuren valiokunnan saliin. Paikalla ovat muiden muassa Ihmisoikeuskeskuksen johtaja **Jarna Petman**, apulaisoikeusasiamies **Maija Sakslin**, yhdenvertaisuusvaltuutettu **Rainer Hiltunen** ja tiedusteluvalvontavaltuutettu **Kimmo Hakonen**. He esittelevät ajankohtaisia tehtäviään ja omaa rooliaan oikeusvaltion ylläpitäjinä. Mikä on ihmisoikeuksien suhde oikeusvaltioon, missä tilassa on suomalainen oikeusvaltio, mikä toimii, missä voimme parantaa? Käymme myös keskustelua median merkityksestä osana oikeusvaltiota. Sana on vapaa.

Aika: To 29.1. klo 12–15

Paikka: Eduskunta, suuren valiokunnan sali, Helsinki

KUVA: STILL JAMES JONESIN ELOKUVASTA ANTIDOTE

Helsingin dokumenttielokuvafestivaaleilla on tarjolla muutama elokuva, joissa pääroolissa ovat journalistit. Yksi niistä on James Jonesin *Antidote*.

Journalistit vaativien aiheiden kimpussa Docpoint-elokuvissa

Dokumenttielokuvafestivaali Docpoint käynnistyy helmikuun alussa Helsingissä. Ohjelmassa on kymmeniä dokumenttielokuvia eri puolilta maailmaa. Muutamassa elokuvassa seurataan myös toimittajien työtä vaativien aiheiden parissa.

Simon Klosen trillerimäisessä *Hacking Hate* -elokuvassa toimittaja **My Vingren** soluttautuu äärioikeistoon internetissä tutkiakseen, kuinka vihalla tehdään rahaa ja horjutetaan demokratiaa. **Tonislav Hristovin** *Totuus vai tehtävä* seuraa Bulgarian vaalien alla valeutisia tutkivaa journalistia sekä konservatiivisia salaliittoteorioita levittävää insinööriä.

James Jonesin *Antidotessa* toimittaja, toisinajattelija ja entinen sisäpiiriläinen käyvät kukin tahoillaan taistelua Venäjän hallintoa vastaan tietoisina hinnasta, jonka he saattavat joutua maksamaan. **Christian Frein** *Blamessa* puolestaan kolme tutkijaa yritti vuosikausia varoittaa maailmaa uuden pandemian uhasta. Kun pandemia lopulta puhkesi, joutuivat he itse pyörremyrskyn keskelle.

Manu Marttinen

DocPoint – Helsingin dokumenttielokuvafestivaali 3.–8.2.2026

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: journalistiliitto.fi/tapahtumat
Järjestäjä: Ihmisoikeuskeskus

Vitutusilmat – joskus on pakko sanoa asiat niin kuin ne ovat

Media-ala on jatkuvassa epävarmuudessa – määräaikaiset, tarvittaessa töihin kutsuttavat ja työttömäksi tai pakkofreelancereiksi jääneet toimittajat sen parhaiten tietävät. Vitutus-ilmat tarjoaa mahdollisuuden purkaa yhdessä turhautumista, jakaa kokemuksia ja löytää vertaistukea. Pääset myös antamaan palautetta liitolle. Illassa ovat mukana liiton puheenjohtaja **Marjaana Varmavuori** ja *Journalistin* toimitussihteeri **Manu Marttinen**. Tilaisuuteen ovat tervetulleita pätäkätöihin turhautuneet ja uransa alkupuolella olevat liiton jäsenet.

Aika: Ke 14.1. klo 17

Paikka: Ravintola Vltava, Helsinki

Lisätiedot: journalistiliitto.fi/tapahtumat, 11.1. mennessä

Halutessasi voit lähettää kysymyksiä myös: manu.marttinen@journalistiliitto.fi.

Järjestäjä: SJL

SUOMEN JOURNALISTILIITTO

PUHELINVAIHE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Siltasaarenskatu 18 A, 7.krs.
00531 Helsinki
Broholmsgatan 18 A, 7 vån.
00531 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBSIDOR
journalistiliitto.fi
journalistiliitto.fi/sv

A-KASSA / A-KASSAN
a-kassa.fi, 020 690 455
finka.fi, (09) 8689 400

SUOMEN
JOURNALISTILIITTO
FINLANDS
JOURNALISTFÖRBUND

Minna Raitavuo, 42

- Joensuulainen freelancevalokuvaaja.
- Erikoistunut Pohjois-Karjalaan ja muuhun Itä-Suomeen.
- Työskennellyt muun muassa *Karjalaiselle*, *Helsingin Sanomille* ja STT:lle.
- Kuvannut joensuulaismuusikko **Proto-Torvisen** uuden levyn promokuvat.
- Laulaa Random Crashes -yhtyeessä.

"Vaikeinta kuvaajan työssä on luoda kuvattavaan niin hyvä yhteys, että hänestä tuntuisi, ettei ole kiire mihinkään", hiljaiseksi ja ujoksi tunnustautuva Minna Raitavuo sanoo. "Pitää keskittyä siihen toiseen ihmiseen, eikä omaan oloon."

Minna Raitavuo voittaa ujoutensa saadakseen kuvattavat rentoutumaan

Toimittaja Milka Rissasen
valinta

"Joensuulainen **Minna Raitavuo** on valokuvaaja ja punkkari, jonka kapinallinen asenne näkyy myös hänen kuvissaan: ne ovat rohkeita, yllättäviä ja anteeksipyytelettömiä. Tylsyys on kaukana Raitavuon kuvista.

Viimeksi ihailin levynkansi- ja promokuvia, joita Raitavuo otti muusikko **Proto-Torvisesta**. Niissä Raitavuo heitti muusikon vaatteet päällä uima-altaaseen. Se kannatti, sillä kuvista tuli mielettömän kiinnostavia ja massasta erottuvia.

Raitavuo saa kuvattavat rentoutumaan kameran edessä myös vaikeiden aiheiden parissa. Siitä hyvä esimerkki on *Karjalaisessa* 26. syyskuuta 2025 julkaistu juttu, jossa haastateltiin alfa-pvp:n pitkän linjan käyttäjää."

Tällä palstalla Journalisti pyytää ilmiantamaan loistavia alan tuotoksia. Viestiä vie seuraavaksi eteenpäin se, jonka työ esitellään palstalla.

Manu Haapalainen, teksti • Jyri Keronen, kuva

En lähde kuvauskeikalle tietten tahtoen haastamaan normeja tai millään kapinallisena asenteella", joensuulainen valokuvaaja **Minna Raitavuo** sanoo.

"Urani alkupuolella olin aika epävarma ja ujokin. Nyt kun olen vajaat viisi vuotta laulanut punkbändissä, niin on se antanut työurallekin tietynlaista itsevarmuutta."

Raitavuo kiinnostui kuvaamisesta aikanaan löydettyänsä isänsä vanhan filmikameran. Kun akateemiset opinnot eivät oikein ottaneet tuulta alleen, Raitavuo päätti opiskella media-assistentiksi ja valokuvaajaksi kotikaupungissaan. Alun vaikeuksien, epävarmuuden, ja luokanopettajaopintojen jälkeen kuvaamisesta tuli vähitellen ammatti. Tärkeimmäksi työllistäjäksi tuli *Karjalainen*, jossa Raitavuo on tehnyt sijaisuuksia ja freekeikkoja jo kahdeksan vuotta.

"Työn suola on se, että pääsen näkemään paikkoja, joihin en ikinä muuten menisi", Raitavuo sanoo.

"Tätä maakuntaa on vuosien aikana ajanut niin paljon ympäriinsä, että nykyään tulee aina vastaan joku tienpätkä, jossa huomaa käyneeni ennenkin, vaikken muistaisikaan, mihin juttuun se on liittynyt."

SYYSKUUSSA RAITAVUO pääsi toimittaja **Saija Kauhasen** kuvaajaksi alfa-pvp:n entisestä käyttäjästä **Jere Aallosta** kertovaan henkilöjuttuun. Juttu ilmestyi *Karjalaisessa* syyskuun lopussa. Aalto oli helppo kuvata, koska kuvattava oli niin sinut itsensä kanssa, Raitavuo sanoo.

"Olin jo kerennyt harmitella, kun keikka oli menossa toiselle kuvaajalle", Raitavuo sanoo.

"Aikataulusäätämisen jälkeen se tulikin minulle. Aalto oli hyvin levollinen, vaikka hän kertoikin rankoista kokemuksistaan. Halusin tuoda myös kuviin hänen rohkeuttaan: suoraa katsetta kameraan ja intiimiä lähikuvaa."

Raitavuo ja Kauhanen olivat jo lähdössä, mutta Raitavuota vaivasi tunne, että jotain on vielä kuvaamatta. Hän päätti kuvata Aaltoja vielä läheisellä laiturilla.

"Minua vaivaa usein keikan lopulla sellainen tunne, että jotain pitäisi vielä keksiä. Kokemuksen myötä sitä tunnetta on oppinut kuuntelemaan. Laiturikuvasta tuli lopulta jutun pääkuva."

KEIKOISTAAN MIELENPAINUVIMPIEN joukkoon Raitavuo nostaa myös kuvaamisen Kolilla eräässä Suomen pisimmistä luolastoista.

"Sen läpi piti ryömiä, ja sinne piti laskeutua sysipimeästä aukosta. Kuvausreppu piti mahallaan ryömiessä raahata perässä." •

